

GLASILO DELOVNIH SKUPNO-
STI SESTAVLJENE ORGANIZA-
CIJE ZDRUŽENEGA DELA KME-
TIJSKO PREHRAMBENI KOMBI-
NAT S SEDEŽEM V PTUJU

naša

POT

LETO IV.

SEPTEMBER 1977

ŠTEVILKA 9

So trte obrodile...

Kako deluje kombinatova zdravstvena služba?

Kot smo že v prejšnji številki Naše poti zapisali, so delavci kombinata dobili lastno zdravstveno službo 1. januarja letos. V ambulantni, ki jo hkrati koristijo tudi borci NOV, sta zaposleni poleg zdravnika Nikša Mudniča tudi sestra Marija Šoba in Francka Vogrinec.

V zvezi z delom zdravstvene službe smo za pogovor zaprosili zdravnika Nikša Mudniča, ki nam je odgovoril na postavljena vprašanja:

Kakšno je približno število pacientov, ki dnevno prihajajo v ambulantno?

V kombinatovi ambulantni se dnevno zdravi približno 36 ljudi — delavcev, ki so zaposleni v Kmetijskem kombinatu Ptuj. V isti ambulantni pa se zdravijo tudi borci NOV in svojci aktivnih zavarovancev.

Kakšna so najpogostejša obolenja in opažanja?

Opažamo, da se pojavljajo zlasti respiratorne (dihalne) bolezni in bolezni kostnega sistema. Vendar je sedaj še težko reči ali se te vrste bolezni pojavljajo v zvezi z delom ali ne. Da bi to ugotovili, bi morali delavce pred sprejemom temeljito pregledati, nato pa opazovati in zasledovati njihovo zdravstveno stanje.

Kakšna struktura delavcev najpogostejše obiskuje zdravnika?

V ambulantno prihaja mešana struktura delavcev, čeprav opažamo, da je največ delavcev, predvsem zaradi razmeroma visoke starostne strukture iz TOZD Farma prašičev in Petovia. V ambulantno pa prihaja tudi precejšnje število vajencev iz TOZD Tehnoservis, zlasti zaradi poškodb.

Kakšni so odnosi pacientov do kombinatove zdravstvene službe?

Lahko rečem, da vladajo pristni odnosi, čeprav pride večkrat do manjših sporov, ki jih pa skušamo zgladiti.

Kaj predlagate za izboljšanje zdravstvenega varstva delavcev v kombinatu?

Za izboljšanje zdravstvenega varstva delavcev v kombinatu bi zlasti pomagala preventiva in boljše varstvo pri delu. Organizirati bi bilo potrebno predavanja z različnimi temami, kot npr. o higieni, kontracepciji in drugo.

Kako sodeluje zdravstvena služba s socialno službo kombinata?

Socialna služba kombinata pa se skupno z zdravstveno službo dogovarja za organizacijo predavanj, ki naj bi bila organizirana v najkrajšem času. Poleg naštetih ukrepov pa bi bilo nujno, da kombinat, ki spada med večje delovne organizacije, čimprej uredi svoje ambulantne prostore, saj bi se le takrat zdravnik lahko popolnoma posvetil posameznemu pacientu ali določeni skupini ljudi.

Ne gre samo za pritisk na obratno ambulantno, temveč se delavci zdravijo tudi na zunanjih ambulantah. V kombinatovo ambulantno prihajajo samo po stalež bolnih. Po kartotečnih evidencah

Medicinski sestra Marija Šoba in Francka Vogrinec sta nam govorili o obremenjenosti ambulantne s pacienti in odnosu pacientov do kombinatove zdravstvene službe ter obratno.

MARIJA ŠOBA: »Z DOBRO BESEDO VELIKO DOSEŽEŠ!«

Marija Šoba, medicinska sestra v obratni ambulantni:

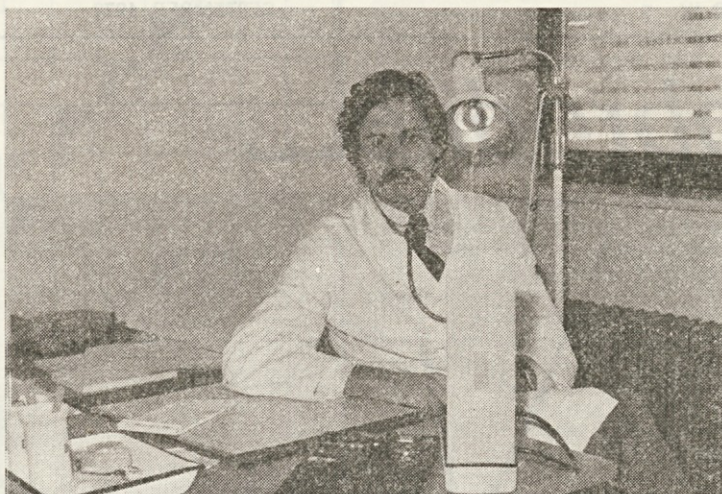
»Obremenjenost s pacienti je večja zlasti ob ponedeljkih in petkih, v ostalih dneh pa delo normalno poteka.

Dislokacija obratne ambulantne je nujna, predvsem zaradi vpada drugih pacientov v našo ambulantno. V kombinatovo ambulantno bi sicer lahko še naprej prihajali borci NOV, s čimer seveda ne bi smeli biti prizadeti kombinatovi delavci. To bi dosegli na ta način, da bi borci prišli na vrsto za delavci kombinata.

Glede odnosov pacientov do zdravstvene službe in obratno pa lahko rečem, da nimamo večjih problemov, saj z dobro besedo veliko dosežesh.

Glede na število zaposlenih v Kmetijskem kombinatu Ptuj pa ugotavljamo, da je v staležu bolnih poprečno bolj malo delavcev. Nekaj delavcev je že dalj časa v staležu, kar vpliva, da se odstotek staleža povečuje. V primeru, da je delavec z dela odsoten le kratek čas, mu damo tudi urno opravičilo za odsotnost z dela.

Ambulantna pa bo v bodoče delala tudi enkrat tedensko v popoldanskem času; v tem času pa bi naj pacienti dobili razna potrdila in opravičila, ki jih potrebujejo. S sestro Francko sva precej zaposleni, zlasti s pojasnili, ki jih je potrebno dati pacientom saj se na nas obračajo z najrazličnejšimi vprašanji.

Dr. Nikša Mudnić

Zdravstvena služba dobro sodeluje s socialno službo kombinata, zlasti z medsebojnimi dogovori. Zaželeno pa je tudi sodelovanje s službo varstva pri delu, predvsem pri raznih poškodbah.

Kako potekajo sistematski pregledi?

Pri sistematskih pregledih je treba delati temeljito, po gotovi shemi. Zdravnik se mora usmeriti na določeno bolezen.

Zaradi časovne stiske zaenkrat še ni mogoče organizirati vse sistematske preglede. To bo verjetno rešeno s kombinatovo lastno ambulantno.

Do sedaj smo opravili sistematske preglede pri živcih in vinogradniških delavcih. Nujno pa je, da v najkrajšem času opravijo te preglede tudi ostali delavci, predvsem glede na naravo dela, ki ga opravljajo (npr. delavci v mizarski stroki).

Problem bolniškega staleža delavcev kombinata.

Glede višine bolniškega staleža bi bilo težko reči, kako visok je bolniški stalež v kombinatu, saj bi bilo potrebno zasledovati oziroma primerjati bolniški stalež z ostalimi sorodnimi delovnimi organizacijami. Opažamo pa, da je bolniški stalež v opadanju in znaša približno 40 ljudi dnevno.

Po pravilniku o najvišjih normativih v obratni ambulantni je 1000 delavcev na obratnega zdravnika. Znano pa je, da je vaš normativ 2000 delavcev.

Kako zmagujete ta normativ in kakšne ukrepe predlagate za zmanjšanje števila pacientov, saj je znano, da vam vodstvo ambulantne nalaga še druga dodatna dela, čeprav to po pogodbi ne bi smeli?

se zdravi v naši ambulantni nad 1000 pacientov, čeprav vsi kombinatovi delavci ne iščejo pomoči v svoji ambulantni.

Zaradi prostorske stiske ni mogoče opravljati preventivnih pregledov delavcev, ki bi bili nujni, da bi pravočasno odkrivali bolezni. Ali menite, da je rešitev tega problema v ureditvi lastnih ambulantnih prostorov?

Pri preventivnih pregledih ne gre toliko za prostorsko, temveč bolj za časovno stisko, saj moram poleg dela v kombinatovi ambulantni opravljati delo tudi v zunanjih ambulantah. Glede na časovno stisko pa bi se moral posvetiti samo delavcem kombinata, ker prihajajo sedaj v obratno ambulantno tudi svojci aktivnih zavarovancev in borci NOV.

Sestri Francka Vogrinec in Marija Šoba pri urejanju dokumentacije

Kako je urejena družbena prehrana v Kmetijskem kombinatu Ptuj?

Na področju družbene prehrane, ki jo po eni od širše uveljavljenih definicij opredelujemo kot redno, vsakodnevno prehranjevanje oziroma pripravljanje hrane zunaj doma, je v zadnjih letih prišlo do nekaterih premikov, ki odpirajo pred našo družbo nove probleme in naloge.

Družba je zainteresirana, da je vsakdanja hrana delovnih ljudi in občanov zdrava, to je kalorično ustrezna, pestra in kakovostna ter da je tudi sorazmerno poceni. Najracionalnejši način za doseg tega cilja je organiziranje mreže ustreznih obratov družbene prehrane. Največ je bilo doslej storjenega za organiziranje prehrane delavcem med delovnim časom, to je tako imenovanih toplih malic. Leta 1972 je bilo z zveznim zakonom omogočeno, da vsaka delovna organizacija ali skupnost financira po en topli obrok dnevno za svoje delavce v breme materialnih stroškov. Za praktično uresničitev te možnosti so se zavzeli predvsem sindikati, ki v obveznem toplim obroku med delom, za slehernega delavca vidijo močno orožje v prizadevanjih za večjo delovno storilnost in s tem za večji dohodek in življenjski standard, še posebej pa za ohranitev zdravja delavcev in za razbremenitev zaposlene ženske.

Zveza sindikatov Slovenije se je te naloge lotila tako, da je že v družbenih dogovorih o delitvi dohodka in osebnih dohodkov od leta 1971 dalje priporočala organizirano prehrano delavcem med

delovnim časom. Tudi prva sindikalna lista, ki so jo pripravili slovenski sindikati za leto 1974, vsebuje zahtevo, da vse temeljne organizacije združenega dela zagotovijo delavcem organizirano prehrano in to v višini 100 din na delavca mesečno (regres).

Aprila 1975. leta je predsedstvo ZSJ začelo akcijo za izboljšanje družbene prehrane delavcev, slovenski sindikati pa so z vsakoletnim zaostrovanjem svoje zahteve v sindikalni listi dosegli pomembne uspehe.

Veliko naporov je bilo vloženih tudi v akcijo gostinskega poslovnega združenja, da bi delovne organizacije, ki nimajo možnosti same organizirati pripravo malic, s pogodbo z gostinskim obratom zagotovile, bodisi dostavo hrane v delovno organizacijo ali pa malice v bližnjih gostinskih lokalih. Po analizi, ki jo je septembra 1976. leta izdelalo združenje, je akcija dala dobre rezultate, čeprav slišimo tudi pritožbe, da delavci z odhajanjem na malico porabijo preveč časa.

KAKOVOST OBROKOV

Večkrat se dogaja, da so obroki med delom preveč kalorični, kar zadeva njihov vpliv na produktivnost še nekaj časa po zaužitju,

ustrezajo pa slabim navadam večine delavcev, ki odhajajo na delo brez zajtrka. Premalo so upoštevane tudi različne potrebe fizičnih in umskih delavcev in različni čas prihoda na delo v različnih dejavnostih. Skratka, prilagajanje obrokov dejanskim potrebam delavcev je naslednja faza družbene akcije za izboljšanje prehrane med delom, ki pa terja argažiranje širše družbe in je ni možno izpeljati samo s politično akcijo sindikatov.

O tem, kako je organizirana družbena prehrana v Kmetijskem kombinatu Ptuj smo pisali v Naši poti že pred leti. Vemo, da se je v tem času marsikje spremenilo, uredili smo nove obrate družbene prehrane, organizirali smo topli obrok za delavce, ki delajo na oddaljenih deloviščih in v delovnih enotah. O tem, kako je organizirana družbena prehrana v kombinatu in kje vse bo potrebno še izboljšati na področju družbene prehrane, smo zaprosili Silvo Gorjupovo, vodjo socialne službe pri Kmetijskem kombinatu Ptuj, da nam v zvezi s tem pojasni, kako je urejena družbena prehrana danes.

KAKO JE UREJENA DRUŽBENA PREHRANA V TOZD, DELOVNIH ENOTAH IN V DELOVNI SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB?

Svet za družbeni standard že nekaj let posveča vso pozornost rešitvi družbene prehrane. V ta namen Kmetijski kombinat Ptuj vlaga precejšnja sredstva iz sklada skupne porabe, predvsem za ureditev objektov družbene prehrane. Večina TOZD ima svoje obrate družbene prehrane, delavci nekaterih TOZD (Tehnoservis, Mizarstvo, Gozdarstvo, delovna skupnost skupnih služb, delovna enota Turnišče in Tovarna močnih krmil) pa se hranijo v objektih družbene prehrane drugih TOZD, to je v obratih družbene prehrane TOZD Mlekarna, Farma prašičev in delovne skupnosti skupnih služb. V zadnjem času pa je bil urejen obrat družbene prehrane v delovni enoti Dornava in Osojnik; urejujejo pa obrat družbene prehrane v delovnih enotah Trnovska vas in Zavrč.

Delavci nekaterih TOZD pa se pogodbeno hranijo v gostinskih obratih TOZD Gostinstvo »Haloški biser«.

KJE ŠE ZAENKRAT NISO UREJENI OBRATI DRUŽBENE PREHRANE?

V kombinatu še ni urejen obrat družbene prehrane v delovni skupnosti skupnih služb, vsaj ne tako, da bi se v njem hranili vsi zaposleni. Prav tako ni urejena družbena prehrana v oddaljenejših deloviščih TOZD Kmetijstvo, v delovni enoti Zavrč in TOZD Gozdarstvo.

VZROKI, KI SO VPLIVALI, DA SE DRUŽBENA PREHRANA NI MOGLA ORGANIZIRATI.

Na področju gozdarstva je glavni vzrok sama narava dela, ker so delovišča raztresena po vsem območju; enaki problemi pa se pojavljajo tudi na oddalje-

nejših deloviščih, kjer je manjše število delavcev in pa pri gradbenih delavcih.

Vsi ti delavci dobivajo denarne bone za prehrano, s tem, da si sami organizirajo prehrano.

V kombinatu so poizkušali pri gozdarskih delavcih z vakumsko pakirano hrano, vendar se to ni obneslo, saj delavcem hrana po okusu ni odgovarjala. Ta način obratov bi bil verjetno za delavce koristen.

KAKO JE UREJENA DRUŽBENA PREHRANA ZA TISTE DELAVCE, KI DELAJO IZVEN DELOVNE ENOTE, NPR. V VINOGRADIH, NA POLJIH ALI V GOZDOVIH?

Tistim delavcem, ki delajo izven delovne enote, vozijo hrano na delovišče z dostavnimi kombiji. Na ta način dobivajo hrano tudi tisti, ki delajo na deloviščih, ki so oddaljena od delovne enote.

KAKŠNA JE KVALITETA OBROKOV IN NA KAKŠEN NAČIN SE UGOTAVLJA?

Obroki so razmeroma kvalitetni. Socialna služba kombinata je to že preverjala. Po podatkih Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor, ki redno nadzoruje kaloričnost in kvaliteto hrane, je bilo ugotovljeno, da je hrana v nekaterih TOZD preveč kalorična za obrok malice in praktično ustreza obroku kosila. Ker pa veliko naših delavcev nima urejene prehrane doma in je naslednji obrok šele večerja, je verjetno kljub vsemu koristno, da so obroki obilni.

Delavci, ki delajo v popoldanski izmeni dobijo za malico mrzel obrok.

KOLIKŠNA JE VIŠINA REGRESA ZA PREHRANO?

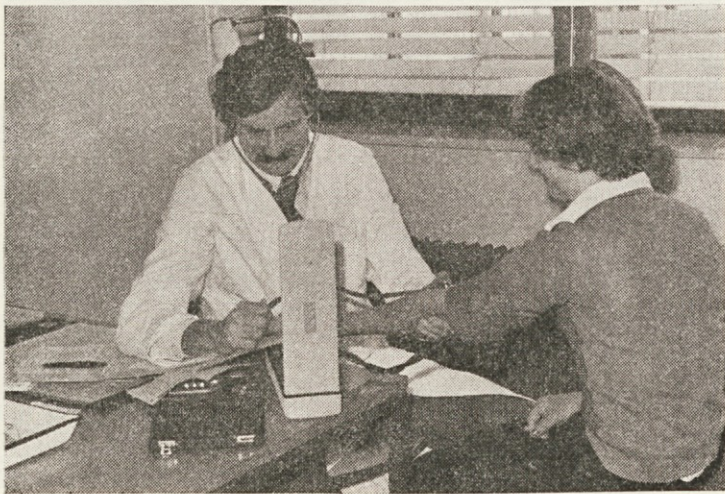
V kombinatu znaša regres za prehrano 250 din. K temu znesku pa delavci prispevajo najmanj 4,50 din k posameznemu obroku.

V kombinatu regres za prehrano ni bil nikoli izplačan v maksimalnem znesku, saj so krili del režijskih stroškov kuhinje iz različne maksimalnega regresa, predvsem zato, ker želimo, da bi bila malica dostopna vsem delavcem. Del stroškov režije se krije iz lastnega prispevka, ki ga delavec daje. V kolikor pa bi delavec moral v celoti kriti k znesku 250 din tudi vse stroške režije, bi bil verjetno ta prispevek za nekatere delavce previsok. S tem bi verjetno zmanjšali število taktih, ki se hranijo v obratih družbene prehrane. S tem pa bi se verjetno povečal interes za dobivanje denarnih bonov za prehrano. Ni pa v interesu delovne organizacije, da povečujemo število tistih, ki dobivajo denarne bone.

KDO UGOTAVLJA KALORIČNOST, PESTROST IN KAKOVOST DRUŽBENE PREHRANE?

Zavod za zdravstveno varstvo Maribor občasno jemlje vzorce. Najboljši kritiki so delavci sami. V vseh TOZD in delovnih enotah imajo izvoljene odbore, ki pripravljajo jedilnike in ugotavljajo kvaliteto prehrane.

(Nadaljevanje na 4. strani)

V obratni ambulanti vsaki dan išče zdravniško pomoč precej kombinatovih delavcev

Francka Vogrinec: »Delavci so zadovoljni z zdravnikom!«

»Ne čutim posebno preobremenjenost s pacienti. Ker imajo borci NOV, ki se zdravijo v naši ambulanti prednost, si dajo tudi kombinatovi delavci to dopovedati. V ambulanti se trenutno zdravi približno 100 borcev. Po splošnih ugotovitvah so kombinatovi delavci in borci zadovoljni z zdravnikom. To zadovoljstvo pa se kaže zlasti pri borcih, ki se kljub temu, da se včasih zdravijo pri drugem zdravniku, radi vračajo na zdravljenje k dr. Mudniču. S sestro Marijo imava pri vrstnem redu pacientov takšen

sistem, da vzameva nekaj delavcev kombinata, nekaj pa borcev.

Sedaj dela obratna ambulanta tudi enkrat tedensko (v ponedeljek) v popoldanskem času, ki pa je namenjen zlasti za izdajo različnih potrdil in odobravanje bolniškega staleža.«

Iz pripovedovanja vidimo, kako deluje kombinatova zdravstvena služba. Prav bi bilo, da tudi delavci kombinata povedo, kako so zadovoljni z našo zdravstveno službo in dajo predloge za izboljšanje.

M. P.

Rezultati solidarnostne delovne akcije v TOZD „Petovia„

Kot smo že v prejšnji številki Naše poti zapisali, je bila v TOZD Petovia skupno z izvajanjem sanacijskega programa organizirana solidarnostna prostovoljna delovna akcija, s katero so delavci kombinata pomagali pri pripravljalnih delih v proizvodnji in transportu v TOZD Petovia. Solidarnostna delovna akcija je zelo dobro uspešna in vidi se, da med zaposlenimi v kombinatu vlada solidarnost in pripravljenost, da v primeru stiske priskočijo na pomoč tudi drugim TOZD.

Seznam opravljenih ur v solidarnosti delovni akciji:

TOZD, delovna enota in DSSS	št. opravljenih ur
Delovna skup. skup. služb	244
Tovarna močnih krmil	85
Farma prašičev	45
Obrat kooperacija	197
DE Pragersko	170
Gostinstvo »Breg«	16
Gostinstvo »Haloški biser«	164
Gradbeni remont	80
Kmetijstvo - uprava	20
Tehnoservis	554
Mlekarna	60
Ptujske toplice	56
Gozdarstvo	188
Trgovina	40
Slovenske gorice	248
DE Trnovska vas	72
DE Starše	108
Mizarstvo	92
DE Dornava	124

Kot je iz seznama razvidno, je bilo opravljenih skupno 4.764 ur. Ker so v prejšnjih letih za ta dela morali v TOZD Petovia vzeti približno 70 sezonskih delavcev, ki so delali približno 2 meseca, pomeni delo, ki so ga opravili zaposleni v kombinatu 25.480 prihranjenih ur, vrednost prihranka pa je 491.764,00 din.

Kolektiv TOZD Petovia se še enkrat zahvaljuje vsem delavcem TOZD, delovnih enot, obrata za kooperacijo in delovne skupnosti skupnih služb, ki so sodelovali v prostovoljni solidarnostni akciji, katera je hkrati pripomogla k izboljšanju gospodarskega stanja TOZD ter pomeni spodbudo za podobne akcije v celotnem kombinatu.

MARJANA TKALČEC — ČLANICA REPUBLIŠKEGA KOMITEJA ZA EKONOMSKE ODNOS S TUJINO

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je na seji 10. oktobra letos imenoval na predlog samoupravnih interesnih skupnosti, drugih samoupravnih organizacij ter skupnosti člane Republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino in med člani imenoval tudi Marjano Tkalčec, vodjo izvožno-uvoznega oddelka v Kmetijskem kombinatu Ptuj.

Za zaupanje tako pomembne funkcije Marjani Tkalčec v imenu celotnega kolektiva Kmetijskega kombinata Ptuj iskreno čestitamo.

(Nadaljevanje s 3. strani)

Ugotovljeno je bilo, da je treba objektom družbene prehrane zagotoviti ustrezen ekonomski položaj in usposobiti strokovne kadre.

KAKŠNE NAČRTE IMAMO V ZVEZI S TEM PRI NAS?

Vsekakor je potrebno posvetiti več pozornosti kuharskemu kadru za pripravo obrokov v obratih družbene prehrane. Že vsa leta nazaj so delavci obiskovali potrebne tečaje in imajo ustrezno kvalifikacijo za pripravo obrokov.

V naslednjem obdobju pa je potrebno težiti k temu, da se or-

ganizira en obrat družbene prehrane, ki bo pripravljala obroke za TOZD in delovne enote. V TOZD in delovnih enotah, ki so oddaljeni od matičnega podjetja pa je potrebno urediti le jedilnice in usposobiti ustrezen kader za družbeno prehrano.

Upamo, da bo to vlogo odigrala TOZD Gostinstvo »Haloški biser«, ki naj bi organizirala takšen obrat tudi za delavce drugih delovnih organizacij. Gostinski obrati niso primerni za preskrbo obrokov družbene prehrane, ker je delavcem dostopno med delovnim časom tudi točen alkoholnih pijač, je ob koncu dejala Silva Gorjupova.

Predstavljamo štiri traktoriste iz delovne enote Podlehnik

Ob obisku v delovni enoti Podlehnik smo na njivah, v bližini delovne enote srečali štiri traktoriste: Janeza KUREŽA, Vinka ŠTRUCLA, Mirka in Jožeta HLIŠA, ki so nam pripovedovali o svojem delu ter o razmeroma težkih pogojih, v katerih delajo:

Janez KUREŽ je traktorist v delovni enoti Podlehnik, kjer je zaposlen že 18 let.

Ko smo ga zmotili pri siliranju silazne koruze nam je dejal, da je delo traktorista težko in zahtevno, vendar ga z veseljem opravlja. V času sezone, to je spravila pridelka in priprave zemlje za setev, vozi samo traktor, izven sezone pa pomaga tudi pri drugih delih.

Dnevne razporede voženj jim daje tehnolog Viktor Lukman, ki tudi razporeja delo traktoristov. Kot traktorist mora biti pozoren na delo, ki ga opravlja, saj mora v primeru kakršnihkoli sprememb hitro ukrepati. Čeprav je delo traktorista težko in naporno, se je Janez Kurež nanj navadil in ga z veseljem opravlja. Pogoje dela pa otežujejo zlasti slab teren, strmine in ilovnata zemlja.

V času sezone mora delati tudi ves dan, v nedeljo in po potrebi tudi ob praznikih, predvsem zaradi sveže krme za živino.

VINKO ŠTRUCL je zaposlen v delovni enoti Podlehnik že od leta 1953. V začetku, do leta 1960 je delal kot vinogradniški delavec, leta 1959 pa je opravil tečaj za strojnika in traktorista v Mariboru.

Kot traktorist opravlja dela na poljih in v vinogradih, čeprav je

delo v vinogradih po mnenju Vinka Štručla težje, predvsem zaradi strmin in neurejenih obračalnih poti. Kljub obnovljenim vinogradom so obračalne poti slabo urejene in prav tako tudi ceste. Čeprav dela Vinko Štručl na poljih in vinogradih, opravlja večino svojega dela s traktorjem v vinogradih.

Delo traktorista ga veseli, zato ga z zadovoljstvom in z veseljem opravlja.

MIRKO HLIŠ je zaposlen v kombinatu od leta 1955. Do leta 1964 je delal kot konjar, nato je do leta 1973 delal v prevoznem parku v delovni enoti. Od leta 1973, ko je opravil tečaj za traktorista, pa je stalni traktorist v delovni enoti.

Kot traktorist dela v glavnem v vinogradništvu. Delo traktorista je po njegovem mnenju v vinogradništvu težko, zlasti v času slabega vremena. Kot je Vinko Štručl dejal, predstavljajo glavni problem neurejene obračalne poti, ki so kratke in ozke. To bi bi se dalo urediti, če ne s strojnimi, pa z ročnim delom.

V času sezone delajo traktoristi tudi po ves dan, drugače delajo po urniku.

Kot nam je povedal Mirko Hliš, je glede na naravo dela večkrat zbolel za kakšno boleznijo. Že

Stanje varstva pri delu v TOZD Gozdarstvo

Redni pregled izvajanja varstva pri delu je dne 31. avgusta in 1. septembra letos opravil republiški inšpektor dela Ivan Rozman v TOZD Gozdarstvo in sicer si je ogledal štiri gozdne revirje:

1. Sečišče »Stara grapa« Stoperce
2. Sečišče »Mezinec« Sedlašek
3. Delovišče Gorca
4. Delovišče Zgornja Pristava

Pri pregledu naštetih revirjev so bile ugotovljene naslednje pomanjkljivosti:

— v sečišču »Stara grapa« v Stopercih delavca pri sečnji nista bila popolnoma opremljena z osebni varstvenimi sredstvi in nista uporabljala zaščitnih rokavic; čelade nista imela zapete;

— v sečišču »Mezinec« v Sedlaški sta delavca sicer imela čelade, vendar brez jermenov;

— v delovišču Gorca traktorist ni uporabljal zaščitne čelade, prav tako tudi ne delavec pri poseku drevja, ki je delal tudi brez antifonov in zaščitnih rokavic, čeprav je vsa zaščitna sredstva imel pri sebi.

Zaradi malomarnega odnosa do varstva pri delu in osebnega varstva je republiški inšpektor dela na podlagi 57. člena zakona o varstvu pri delu mandatno kaznoval gozdnega delavca, ki ni uporabljal osebnih zaščitnih sredstev.

Ivan Rozman

Neuporaba osebnih zaščitnih sredstev, zlasti antivibracijskih rokavic in zaščitnih sredstev za sluh je vzrok, da boluje za vibracijsko boleznijo 5,5 odstotkov delavcev. Istočasno pa je ugotovljen odstotek (1,4) naglušnosti pri delavcih v TOZD Gozdarstvo.

Kljub ugotovitvam pa se delavci v TOZD Gozdarstvo zavedajo pomena uporabe osebnih zaščitnih sredstev, saj se je faktor pogostosti (pove v odstotkih, koliko je bilo nesreč na povprečno zaposlenih v enem letu) v raz-

dobju 1971/76 občutno zmanjšal, na približno 50 odstotkov, vendar je v letu 1976 še vedno za 0,7 odstotka višji kot povprečje v gozdarstvu v SR Sloveniji.

Faktor resnosti (koliko število izgubljenih delovnih dni je na eno nesrečo) je v letih 1973 do 1975 tudi nekoliko nižji, vendar je še vedno sorazmerno visok. Vzrok temu pa sta dve težji po-

vse delavce preizkus iz varstva pri delu. Pri vzgoji in izobraževanju je potrebno dati prednost predvsem odgovornim za varno delo delavcev.

Glede na ugotovljene pomanjkljivosti v TOZD Gozdarstvo je republiški inšpektor dela zahteval, da se pomanjkljivosti, ki so navedene v zapisniku odpravijo takoj.

Republiški inšpektor dela Ivan Rozman in pooblaščen osebja iz varstva pri delu v TOZD Gozdarstvo Albert Krojpec pri pisanju ugotovitev nepravilnosti pri delu

škodbi gozdnih delavcev pri sečnji, ki je imela za posledico težji zlom noge in dolgotrajno odsotnost z dela.

Splošna ugotovitev pri vsem tem je, da samo služba varstva pri delu ne more skrbeti za izvajanje ukrepov, temveč je to dolžnost vseh, zlasti pa neposrednih vodij pri delu.

V letih 1974/76 je bilo organizirano vrsto tečajev za usposabljanje delavcev za motožagarje. V letu 1976 je bil organiziran za

Stanje nesreč pri delu v letih 1971/76 v TOZD Gozdarstvo:

	število nesreč	pogostost %	resnost del. dni
1971	26	22 %	16,1
1972	23	23 %	44,7
1973	26	25,3	29,2
1974	14	13,5	34,1
1975	11	11,5	27,9
1976	11	11,6	27,9
1977	7 (do 31. 8. 1977)		

Spravo hlobov z zgibnim traktorjem v delovišču Gorca

Delavec pri delu ne uporablja antivibracijskih rokavic in antifonov (zaščita sluha)

letos se je zdravil zaradi obolenosti želodca.

Z ostalimi traktoristi v delovni enoti se dobro razume. Traktoristi si pri raznih izpadih pri delu medsebojno pomagajo.

JOŽE HLIŠ je mlad traktorist in je v delovni enoti Podlehnik zaposlen od leta 1974. Po končani šoli za traktoriste v Mariboru se je zaposlil v delovni enoti. Kot traktorist dela samo v poljedelstvu in živinoreji.

S traktorjem opravlja košnje, siliranje, oranje in razne prevoze.

V času, ko ni sezone, pa mora skrbeti za vzdrževanje traktorja in priključkov. V kolikor pride pri traktorju do manjše okvare, jo odpravi sam, če pa pride do večje okvare, jo odpravi mehanik v servisni delavnici.

O delu traktorista pa je Jože Hliš dejal, da je težko, zlasti v vročini in slabem vremenu.

Ker je v delovni enoti dobro urejena družbena prehrana, se tudi traktoristi, ki delajo večkrat na oddaljenih deloviščih, hranijo v obratu družbene prehrane.

Delo konference sindikata v Kmetijskem kombinatu Ptuj

Kot smo že v prejšnji številki Naše poti zapisali, sta bila na zadnji seji konference sindikata izvoljena za predsednika Anton Taciga in za tajnico konference sindikata Kmetijskega kombinata Ptuj Marjana Tkalcčec. S sprejetjem odgovorne funkcije sta hkrati prevzela tudi naloge in obveznosti, ki ju čakata v naslednjem obdobju.

Anton Taciga je vodja skladišča v TOZD Tovarna močnih krmil. Zaposlen je v Kmetijskem kombinatu Ptuj od 1961. leta, najprej v Kmetijski zadrugi Haloze, nato pa v današnji TOZD.

Anton Taciga je družbenopolitično aktiven delavec, saj je že od vsega začetka sodeloval v različnih samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah. Že leta 1969 je bil eno mandatno dobo predsednik zbora delavcev ter ponovno leta 1976. Poleg te funkcije je Anton Taciga tudi namestnik sekretarja osnovne organizacije ZKS, vodja temeljne delegacije za zbor družnega dela in član sekretariata aktiva komunistov delavcev pri Občinskem komiteju ZKS.

Marjana Tkalcčec dela na delovnem mestu vodje izvozno-uvoznega oddelka v komercialnem sektorju delovne skupnosti skupnih služb Kmetijskega kombinata Ptuj od leta 1975. Pred tem je bila zaposlena v Tovarni glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidri-

čevo, kjer se je aktivno vključevala v delo samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij.

Ker je zaposlena v kombinatu razmeroma kratek čas, se je šele začela vključevati v samoupravno in družbenopolitično delo.

Glede na prevzem nove funkcije in glede na sedanje in bodoče delo konference sindikata smo jima zastavili nekaj vprašanj.

S PREVZEMOM NOVE IN ZAHTEVNE FUNKCIJE STA PREVZELA TUDI VIDVA ODGOVORNO DELO. KAJ VAMA POMENI FUNKCIJA, KI STA JO PREVZELA?

Marjana Tkalcčec:

»Funkcija tajnika konference sindikata Kmetijskega kombinata Ptuj je že sama po sebi težka in odgovorna, zlasti pa še sedaj, ko je potrebno uresničiti določila zakona o združenem delu, ki postavlja pred vsakega posameznika v naši samoupravni socialistični družbi, zlasti pa pred sindikate vrsto dodatnih nalog.

Ker pa sva bila s tovarišem Tacigom izvoljena prav v tem specifičnem času, ko moramo ne le sprovesti v stvarnost določila zakona o združenem delu, temveč tudi delovno proslaviti Titove in partijske jubileje, smatram to za izraz zaupanja, za katerega se tudi zahvaljujem. Zadari tega, ker stojijo pred nama številne naloge, se zavežujem, da bom storila vse, da bi izkazano zaupanje tudi opravičila.«

Anton Taciga:

Zavedam se, da je delo v sindikatu odgovorno, zlasti če upoštevamo, da je vključenih v konferenco sindikata Kmetijskega kombinata Ptuj okrog 20 osnovnih organizacij sindikata. Funkcija, ki sem jo prevzel, pa hkrati pomeni tudi zaupanje družbenopolitičnih organizacij in ostalih, ki pričakujejo aktivnost na področju sindikata, zlasti v času uveljavljanja zakona o združenem delu in v času kandidiranja novih kandidatov v razne organe, zlasti pa v sindikalno organizacijo.«

Ugotavljamo, da delavci pričakujejo mnogo od zakona o združenem delu. Nekatere ugotovitve kažejo, da kljub angažiranosti delavci z zakonom še niso povsem seznanjeni.

KAJ MENITA O TEM?

Sprovajanje zakona o združenem delu je široko področje dela, ki ga bo treba rešiti. Sprovesti bo potrebno samoupravne akte, rešiti uveljavljanje nagrajevanja po delu, kjer naj bi se anagažirali sindikati, zlasti pri ugotavljanju normativov za nagrajevanje po delu.

Meniva, da delavci v kombinatu niso dovolj seznanjeni s pravicami uveljavljanja zakona o združenem delu, zlasti ne s konkretnim delom. Konferenca sindikata se mora angažirati v polni meri, da bo vsak delavec seznanjen z izvajanjem zakona o združenem delu.

V preteklem letu je bila pred sprejemom zakona o združenem delu izvedena široka akcija obnavljanja osnutka zakona.

KAKO SO SE VKLJUČILE V UVELJAVLJANJE ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU OSNOVNE ORGANIZACIJE IN KONFERenca SINDIKATA KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ?

Konferenca sindikata se je skupaj z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami vključila v uveljavljanje zakona o združenem delu na ta način, da so bili na sejah konference vsi predstavniki in sekretarji osnovnih organizacij seznanjeni z načinom in nalogami pri sproevanju zakona. Istočasno je bila na ravni delovne organizacije ustanovljena komisija za izvajanje zakona o združenem delu. Sprejet je bil program dela za izvajanje zakona o združenem delu, katerega pa so osnovne organizacije še dopolnjevale. Na konferenci sindikata pa je bilo sprejeto stališče, da vsaka TOZD imenuje svojo komisijo in pripravi program dela.

Kot ugotavljamo, so programi sprejeti v večini osnovnih organizacij sindikata in določene zadolžitve razdeljene med strokovne delavce.

Zaenkrat še niso dokončno izdelani normativi za nagrajevanje po delu. Pripravljeni pa so že osnutki samoupravnih sporazumov o delitvi dela in sredstev ter statuti TOZD in delovne organizacije.

V poročilu o delu osnovnih organizacij sindikata v preteklem letu je bilo ugotovljeno, da organiziranost sindikalnih organizacij ni bila dosledna, saj bi moralo biti vse delo opravljeno v osnovnih organizacijah sindikata in v sindikalnih skupinah, ki so istočasno informativne skupine.

KAKO JE Z ORGANIZIRANOSTJO SINDIKALNIH ORGANIZACIJ V LETOŠNJEM LETU?

Glede na to, da sva šele prevzela novi funkciji, še zaenkrat ne moreva reči, kako je danes z organiziranostjo sindikalnih organizacij v kombinatu. Prav bi bilo, da bi se v TOZD z večjim številom zaposlenih osnovne organizacije sindikata organizirale po sindikalnih skupinah, s čemer bi bil rešen tudi problem boljše informiranosti.

KAKO SODELUJE KONFERenca SINDIKATA PRI IZOBRAŽEVANJU SAMOUPRAVLJALCEV IN SINDIKALNIH VODSTEV?

Konferenca sindikata sodeluje pri izobraževanju v obliki raznih seminarjev, ki jih je bilo v zadnjem času precej. Seminarje v glavnem organizira Delavska univerza v Ptuj.

V programu za letošnje leto je bilo sprejeto, da naj bi poleg športne dejavnosti razvijali tudi rekreativno dejavnost, kot so trim trening, kolesarjenje, plavanje za vse člane kolektiva in drugo.

ALI JE BIL SPREJETI PROGRAM URESNIČEN?

Sprejeti program je bil v celoti uresničen. V mesecu septembru so bile organizirane v okviru Agrokombinata Maribor že četrte vinogradniške igre, kjer so sodelovale kmetijske organizacije z območja Slovenskih goric in Haloze. Na vinogradniških igrah je sodeloval tudi Kmetijski kombinat Ptuj.

V našem kombinatu se v zadnjem času razvija tudi rekreativna dejavnost. Vsi zaposleni v kombinatu so dobili 15 vstopnic za rekreativno plavanje v TOZD Ptujске toplice. Toplice dajejo tudi možnost za razvoj ostalih rekreativnih dejavnosti, kot so tenis, namizni tenis, mini golf itd.

V programu kombinata je tudi ureditev trim kabineta, ki bi ga naj koristili vsi zaposleni.

KAKO SO SODELOVALE OSNOVNE ORGANIZACIJE SINDIKATA NA KULTURNEM PODROČJU?

Osnovne organizacije sindikata so imenovalle organizatorje kulturnega življenja, ki bi naj poživljali kulturno življenje TOZD in se povezali z referentom za kulturo v kombinatu. V okviru sindikata je bilo organiziranih več gledaliških predstav s tem, da je sindikat odkupil vstopnice, ki jih je razdelil med člane kolektiva, glede na število interesentov in v dogovoru s Kulturno skupnostjo Ptuj. Pri obiskovanju predstav pa se opaža med delavci kombinata premalo zanimanja za kulturno življenje, saj so nekateri vzeli vstopnice za gledališko predstav, vendar na predstav niso šli. Tudi v naprej je potrebno popestriti kulturne prireditve in jih prilagoditi kulturnemu nivoju naših delavcev. Ni pa nujno, da bi organizirali samo gledališke predstave, temveč bi lahko organizirali kakšne druge prireditve, na primer prireditve zabavne vsebine. Od prireditve smo v letošnjem letu organizirali razne proslave v TOZD in se udeležili skupne prvomajske proslave v TOZD Ptujске toplice.

KAKŠNE SKUPNE DELOVNE AKCIJE JE ORGANIZIRALA V KOMBINATU KONFERenca SINDIKATA V LETOŠNJEM LETU?

Kot smo v Naši poti že pisali se je konferenca sindikata angažirala pri pomoči izvajanja sanacijskega programa v TOZD Petovja. Konferenca sindikata je skupno s koordinacijskim svetom ZSMS organizirala delovno akcijo.

Konferenca je zadolžila vse predstavnike osnovnih organizacij, da organizirajo in zberejo prijave za delovno akcijo v svoji

Cenejši krompir za ozimnico

Nova dogovorjena cena krompirja za ozimnico je precej nižja od lanske, česar se bodo razveselili zlasti potrošniki. Tak je dogovor izvršnega odbora slovenske poslovne skupnosti za krompir.

Dogovorjeno je, da bodo pridelovalci prejeli za kilogram kakovostnega krompirja 2 dinarja, potrošniki pa ga bodo dobili v večjih količinah za ozimnico po 3,20 dinarja. Tisti, ki bo kupoval krompir na drobno, bo plačal za kilogram do 20. oktobra 3,65 din. Pocenitev je v primerjavi z lanskim letom večja, saj je lani stal kilogram krompirja pri pridelovalcih toliko kot sedaj v prodaji na drobno. Zadruga, ki bo krompir odkupila, si bo lahko zaračunala za organizacijo 40 par pri kilogramu in za prevoz do grosista še 20 par. To pomeni, da bo grosist dobil krompir po 2,60 din za kilogram. Grosist bo krompir za ozimnico embaliral v vreče po 30, 40 in 50 kilogramov in si za to zaračunal 60 par pri kilogramu. Torej ga bo potrošnik kupil v vrečah po 3,20 dinarja za kilogram.

Krompir v trgovini na drobno (po kilogramih) pa bo stal do 20. oktobra 3,65 din za kilogram. Poslovna skupnost za krompir se je odločila za nižje cene zato, ker smo letos v Sloveniji in Jugoslaviji pridelali precej več krompirja kot lani. Samo v Sloveniji ga bo 600.000 ton, kar je za 15 odstotkov več kot lani.

Na zadnji seji poslovne skupnosti za krompir so podpisniki samoupravnega sporazuma o

združevanju v to poslovno skupnost ocenili, da imamo letos v Sloveniji izredno dobro letino krompirja, saj so pridelali okoli 60.000 ton krompirja ali za 13 odstotkov več kot lani. Poprečni pridelki na hektar so bili okoli 200 stotov. Za seme bodo porabili 9375 ton krompirja, za prehrano 14.400 ton, nekaj za predelavo, kalo znaša 6000 ton, neprodanega oziroma neuporabljenega krompirja bo torej 12.225 ton.

Člani poslovne skupnosti za krompir so se strinjali, da je izvoz krompirja treba sprostiti za stalno. Istočasno so ugotovili, da se nekateri člani poslovne skupnosti za krompir še vedno ne držijo samoupravnega sporazuma za krompir. To se je zgodilo prav v tem času, saj so nekatere organizacije že pričele prodajati krompir za ozimnico po drugačnih cenah, kot pa je bilo dogovorjeno na sestanku poslovne skupnosti. Precej zmede na trgu pa napravijo tudi tisti proizvajalci, ki niso člani poslovne skupnosti ali tisti, ki so iz skupnosti izstopili. Zato so člani poslovne skupnosti za krompir pozvali sindikate, da naj odkupujejo krompir samo od organiziranih proizvajalcev, saj je za potrošnika pomembno, da ve, kakšen krompir bo kupil in komu se lahko pritoži, če je kakovost slaba.

darda delavcev, zaposlenih v kombinatu. Precejšnja sredstva smo namenili organiziranju družbene prehrane delavcev za nakup stanovanj, kreditom za individualno gradnjo, urejanju in vzdrževanju že obstoječih stavb ter širitvi počitniških zmogljivosti v kombinatu.

KAKŠNE NAČRTE SI JE KONFERENCA SINDIKATA ZASTAVILA?

Konferenca sindikata bo nadaljevala z delom, ki si ga je začrtala s sprejetim programom. Sindikat se bo moral še bolj vključiti v konkretno izvajanje zakona o združenem delu.

Še bolj bomo morali skrbeti za informiranje, k čemer bodo veliko pripomogle tudi informativne skupine.

Na zadnji seji konference sindikata je bilo sprejeto stališče, da bomo morali čimprej pristopiti h gradnji lastne obratne ambulante, predvsem zaradi izboljšanja zdravstvenega stanja naših delavcev in zaradi preventivnih ukrepov.

Konferenca sindikata pa bo spremljala in se udeležila vseh akcij, ki jih bo organiziral Občinski sindikalni svet oziroma kombinat.

URESNIČEVANJE ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU — POMEN IN DELO KOMISIJ

Urejanje odnosov pri pridobivanju dohodka je pri uresničevanju zakona o združenem delu ena najpomembnejših, žal pa tudi najmanj dosledno uresničenih nalog. V Kmetijskem kombinatu Ptuj v zadnjem času pospešeno pripravljamo izhodišča in predloge sporazumov o urejanju dohodkovnih odnosov. Lahko pa trdimo, da so ponujene rešitve najpogostejše še zelo daleč od zakonskega duha.

Osnova za organizirano razreševanje postavljenih nalog je konkreten program nalog z nosilci in roki izvedbe, ki ga je sprejel tudi Kmetijski kombinat Ptuj.

Ugotovljeno pa je bilo, da kvalitetnih programov številne delovne organizacije še sedaj nimajo. Zato pogosto temelji delo komisij, brez ustreznih analiz in konkretnih števil, bolj na opazovanju, v razpravah zaenkrat razrešujejo zdaj ta, zdaj drugi problem.

Že sama sestava komisij ni najbolj ustrezna. Veliko del je takšnih, ki so poverjena nekaterim strokovnim delavcem, ponavadi pravnikom in ekonomistom s plansko analitskega in računovodskega področja.

Strokovni delavci iz drugih področij stoje navadno pri tem delu ob strani, kot to ne bi bil njihov delovni problem.

Seveda v takih sestavkih komisije ne morejo biti učinkovite. Zato bi bilo prav, da bi pri iskanju rešitev vključili čimprej tudi druge profile strokovnih delavcev.

Še vedno je veliko primerov, da od ozko oblikovanih

strokovnih komisij pričakujejo formule za razrešitev vseh odprtih problemov, pri čemer imajo le-ti običajno svoje operativne naloge, katerim dajejo prednost. Njihova odgovornost ni opredeljena, zlasti pa ne do komisij za uresničevanje zakona o združenem delu. Zato vedno te skupine — komisije niso oblike skupnega dela, v katerega se vključuje najširši krog različnih profilov delavcev, ki v komisiji usklajujejo svoje delo in se dogovarjajo za delovno usmeritev.

Potek dela pri opredelovanju rešitev področju dohodkovnih odnosov je marsikje popolnoma prepuščen komisijam. Verjetno bi bilo dobro, da se v vsaki delovni organizaciji na ustreznih samoupravnih organih pregleda delo, da se proti koncu leta ne bi nenadoma soočili z dejstvom, da obseg in kvaliteta opravljenega dela ni zadovoljiva, v kolikor to v posameznih delovnih organizacijah že ni opravljeno.

Več o delu komisije za izvajanje zakona o združenem delu v Kmetijskem kombinatu Ptuj bomo napisali v prihodnji številki Naše poti.

POZIV BRALCEM!

Kljub temu, da časopis Naša pot izhaja že četrto leto in glede na veliko število zaposlenih v Kmetijskem kombinatu Ptuj, še vedno nimamo neposrednega stika z bralci in odziva na posamezne sestavke. Želimo, da bi bralci z različnimi vprašanji in z najrazličnejših področij preko časopisa Naša pot bili seznanjeni z dogodki in problemi, ki se dnevno pojavljajo v naši delovni organizaciji.

Za začetek želimo že v prihodnji številki Naše poti uvesti novo rubriko ZDRAVNIK SVETUJE. V tej rubriki bo bralcem odgovarjal na najrazličnejša vprašanja s področja zdravstva kombinatov zdravnik dr. Nikša Mudnić.

Dragi bralci, če želite odgovore na vaša vprašanja o poteku bolezni, načinu zdravljenja, o preventivnih ukrepih ter o bolniškem staležu in odgovore na najrazličnejša druga vprašanja, pošljite pismena vprašanja na naslov:

Kmetijski kombinat Ptuj
Uredništvo časopisa Naša pot
Ptuj, Muzejski trg 2

Obratni zdravnik vam bo skušal odgovoriti na vsa zastavljena vprašanja.

Na željo bralcev pod vprašanjem ne bomo objavljali polnih imen.

Uredništvo

TOZD, ter preko tajnice konference sindikata organizirala potek akcije v TOZD.

KAKO JE KONFERENCA SINDIKATA PRISTOPILA K EVIDENTIRANJU KANDIDATOV V RAZNE ORGANE?

Konferenca sindikata je zadala na posvetu predsednike osnovnih organizacij, da pristopijo k evidentiranju možnih kandidatov za vse družbenopolitične organizacije v kombinatu in izven njega. Evidentiranje mora biti zaključeno do 31. oktobra 1977. Večina TOZD je evidentiranje opravila tako, da bo konferenca lahko kmalu odločala o možnih kandidatih. Predsednikom osnovnih organizacij je bilo naročeno, da evidentirajo najbolj prizadevne delavce v kombinatu, ne glede na sedanje funkcije, s poudarkom, da so pripravljeni delati in sodelovati.

KAJ JE NAREDILA KONFERENCA NA PODROČJU DRUŽBENEGA STANDARDA?

Družbeni standard se v glavnem ureja preko Sveta za družbeni standard, s katerim konferenca sindikata sodeluje. Svet pa razporeja sredstva, ki so namenjena za dvig družbenega stan-

Ugodna ocena letošnje trgatve

Trgatev je v delovnih enotah Podlehnik, Zavrč in Osojnik v polnem teku. Spomladanska pozeba se močno pozna na vinski trti in zaradi tega bo pridelek grozdja nekoliko manjši. Nekoliko večji je pridelek grozdja na nizkih legah, trgatev pa je izredno slaba na višjih legah, kot na primer na Gorci in Janškem vrhu.

Pri letošnji trgatvi pomagajo pri nabiranju grozdja v glavnem domačini in žene delavcev, zaposlenih v delovni enoti Podlehnik. Količinsko je letošnji pridelek manjši, kakovostno pa boljši kot lani. Grozdje stiskajo v lastnih stiskalnicah, v delovni enoti Podlehnik. Po stiskanju mošt spravijo v lastne kleti, od koder ga pa TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice« odpelje v svoje kleti.

V delovni enoti Podlehnik odkupuje TOZD Kletarstvo mošt od kmetov in ostalih vinogradnikov.

V letošnjem letu je zaradi pozebe precej manjši odkup mošta.

Letošnjo trgatev so v delovni enoti Podlehnik izboljšali s tem, da grozdja več ne trgajo v škafe, temveč imajo posebne posode. Nabiralci dobijo plačilo po natrganih posodah, zaradi česar so pri nabiranju grozdja marljivejši, zaslužek je pri tem večji. Grozdje, ki ga nabiralci naberejo nesejo v posebne kadi, ki so pritrjene na traktor. Traktor hidravlično zvrne vsebi-

no grozdja v prikolico, ki ga odpelje traktor v stiskalnico. Na ta način je trgatev hitreje opravljena. Pri trganju pa mora biti vsaka sorta posebej ocenjena, saj se nekatere sorte dalje druge pa hitreje nabirajo.

V delovni enoti Zavrč so pričeli s trgatvijo 18. septembra, nato so vmes prekinili in po 1. oktobru pričeli s trgatvijo srednjepoznih sort grozdja. Tako je bilo tudi dogovorjeno z inšpekcijskimi službami v občini in regiji. Sladkorna stopnja je bila v prvih dneh trgatve, kljub fiziološki dozorelosti slaba. Po 5. oktobru pa je sladkorna stopnja vidno poskočila, na kar je vplivalo tudi ugodno vreme.

Količinsko je letošnji pridelek tudi v delovni enoti Zavrč manjši za približno 60 do 70 odstotkov od planirane količine. Vzrok temu je spomladanska pozeba.

Trgatev poteka v redu, saj so ljudje letos poljska dela hitro opravili in tako ni bilo problema dobiti ljudi za trganje grozdja. Pri letošnji trgatvi sodeluje skupina 60 ljudi iz Hrvaške in približno 180 ostalih ljudi.

Nabiralci nesejo grozdje v posebne kadi, ki so pritrjene na traktor

Pri nabiranju grozdja v vinogradih delovne enote Podlehnik

Letošnji pridelek mošta bo približno 40 vagonov. Celotni pridelek prevzame TOZD Kletarstvo. Približno 25 vagonov vina ostane v kleti v Zavrču, kjer vino tudi šolajo, v glavnem boljše sorte, kot so renski razling, muškadni silvanec in rumeni muškat.

V delovni enoti Zavrč imajo približno 40 hektarjev vertikalnih vinogradov. Zaradi drage proizvodnje v teh nasadih, bodo že v letošnjem letu krčili približno 6 hektarjev nasadov, kjer bodo pozneje izvedli obnove. Ostalih 34 hektarjev nasadov pa bodo krčili v naslednjih štirih

letih. V vertikalnih nasadih porabijo pri delu več kot dvakrat toliko ur kot v rodnih nasadih. V rodnih nasadih porabijo približno 600 ur, v vertikalnih nasadih pa približno 1800 ur na hektar.

V letošnjem letu so v delovni enoti Zavrč pripravili teren za sajenje približno 20.000 cepljenk. Na 1,5 hektarju pa so pripravili teren za matičnjak, za cepljenke.

V polnem teku pa je tudi trgatev v delovni enoti Osojnik. O rezultatih trgatve bomo poročali v prihodnji številki Naše poti.

Traktor s prikolico je pripeljal grozdje v stiskalnico

Vtisi s potovanja po Romuniji in Madžarski

Poslovno združenje za vinogradništvo in vinarstvo Slovenije je v dneh od 12. do 16. oktobra 1977 organiziralo strokovno ekskurzijo vinogradniških in vinarških strokovnjakov Slovenije v sosednji deželi Romuniji in Madžarski. Iz Kmetijskega kombinata Ptuj se je te zani-

mive in strokovno opredeljene ekskurzije udeležilo šest strokovnih delavcev, ki delajo na področju organiziranosti in tehnologije vinogradništva in vinarstva v tej delovni organizaciji.

Najsodobneje obnovljeni vinogradi v Tirnavi izpod Karpatov

Iz statističnih podatkov, ki so nam bili dosegljivi, se Romunija s svojimi 341.279 hektarji vinogradov in Madžarska z 230.000 hektarji uvrščajo med pomembnejše tržne pridelovalce kakovostnih vin na evropskem tržišču, v primerjavi z Jugoslavijo, ki prideluje vino na površini 269.753 hektarjev vinogradov.

Ob tem velja ugotoviti še lastniško strukturo, ker gre v Romuniji izključno za družbeno lastnino, da se v Madžarski v nekaterih vinorodnih rajonih zasebna lastnina giblje celo do 50 odstotkov, medtem ko je za Jugoslavijo značilno, da v družbenem sektorju na večjih kompleksih pridelujemo vino le na 11 odstotkih vinogradniških površin; kar 89 odstotkov naše vinogradniške proizvodnje pa je v zasebnem sektorju, več ali manj drobnoposestniške strukture. Vinogradi, ki smo jih videli v Romuniji v Recasu, ki pripada pokrajini Banata v 600 hektarskem kompleksu ali pa v Tirnavi izpod Karpatov v kompleksu preko 1000 hektarjev najsodobneje obnovljenih z 180 mq hektarskega donosa grozdja (glej sliko), so

nam ponovno potrdili že prvotno spoznanje, ki smo ga bili deležni ob ogledu vinogradov v Porenju — ZRN ali v Alzaciji, Borgundiji in Šampaniji v Franciji prejšnja leta, da je velika, racionalna in hkrati konkurenčna proizvodnja vina mogoča le na velikih, strnjenih, za vinogradništvo ustreznih kompleksnih. V Romuniji smo imeli priložnost videti veliko površin, ki so primerne za pridelovanje grozdja, vendar so zapuščene in neobdelane, kar da slutiti, da bodo s tako strokovno enotno dodelanimi koncepti obnove vinogradov, kot jo vršijo sedaj, postali še znatno večji pridelovalci vina in s tem resni konkurenti v ponudbi na evropskem tržišču.

V Blaju, ki leži v osrčju vinogradniške pokrajine severozahodne Romunije se nam je nudila možnost videti organizirano trsničarsko proizvodnjo, z letno zmogljivostjo okrog milijon trsnih cepljenk. Najsodobnejša tehnologija siljenja v silnici, ki je hkrati opremljena s hladilnimi napravami ter vzgojo cepljenk v rastlinjakih, s katero smo se seznanili in jo videli, nam je po-

trdila pravilnost naše usmerjenosti, ko v Kmetijskem kombinatu Ptuj pristopamo k podobni tehnologiji in agrotehnik pridelovanja trsnih cepljenk za naše potrebe.

Pot iz Romunije, katere severozahodni del ni nič kaj posebno slikovit, nas je vodila skozi mesto Oradejo v vzhodno Madžarsko. Med Debrecenom in Tokajem so nas ob poti spremljali veliki nasadi jablan (jonathan), vseh vrst zelenjave in ostalih poljščin. Ravna pokrajina, ki je obljubljena v vsej pestrosti kmetijske proizvodnje z izredno ugodnimi pedološkimi in klimatskimi naravnimi pogoji, se proti Tokaju preliva v valoviti svet, ki nam je v okolici Tokaja nudil ponovno vtis tradicionalno velike, po svetu znane vinogradniške proizvodnje.

Ogled kleti v več kilometrov dolgih zemeljskih rovih ter pozidanih po posebnih postopkih pridelanih desertnih vin v Tokaju, naredijo na obiskovalca nepozaben vtis, kako je mogoče uveljaviti vinogradniško in vinarško proizvodnjo, tradicijo in kul-

turo. Vrhunec ogledov vinogradov, predelave grozdja (v času našega obiska je bila tamkaj trgateg v polnem teku) in vinskih kleti, pa se nam je nudi na severni obali Balatona (Blatnega jezera) na Madžarskem, kjer se strnjeni, več tisoč hektarski vinogradi raztezajo vse od Badacsonya, Tihanya do Keszthelya. Pri tem skromnem opisu našega potovanja in spoznavanja vinogradništva in vinarstva v naših sosednjih dveh deželah velja omeniti še to, da so nam v sleherni vinski kleti, ki smo si jo ogledali v Romuniji in Madžarski, pa naj bo to stara ali najnovejša, z vso pozornostjo pokazali leseno vinsko posodo. Ogromne vinske kleti, naprimer v Jidveu — Romunija imajo kar v treh etažah z zmogljivostjo preko 500 vagonov velikih lesenih ležakov za zorenje vina.

Petdnevno potovanje po vinogradih sosednjih dežel Romunije in Madžarske je prehitro minilo, da bi lahko dojeli vso veličino in pomen pridelovanja grozdja oziroma vina na velikih strnjenih kompleksih.

Miran Glušič

Poziv bralcem!

Vsi, ki bi želeli odgovore na vprašanja s področja pravic invalidskega in pokojninskega zavarovanja, zdravstvenega zavarovanja, rodbinskega prava in druge pravne nasvete, pošljite pismena vprašanja na naslov:

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ, UREDNIŠTVO CASOPISA NASA POT, PTUJ MUZEJSKI TRG 2.

Socialna in pravna služba podjetja bosta skušali odgovoriti na zastavljena vprašanja.

Uredništvo

CENE KMETIJSKIH IZDELKOV ENAKE?

Zvezni izvršni svet je sprejel odlok o garantiranih cenah za koruzo, surovi bombaž, določene vrste krompirja in sliv, lanena stebila, sončnice, sojo in sladkorno peso ter odloko minimalnih odkupnih cenah za tobak.

Zagotovljene in minimalne skupne cene za te izdelke, pridelane v letošnjem letu, ostajajo enake, kakor so bile doslej.

BRALCI!

Cepljenje, je edino učinkovito sredstvo proti gripi. Potekalo bo v Kmetijskem kombinatu Ptuj v posameznih TOZD, obratu kooperacija in delovni skupnosti skupnih služb v času od 26. oktobra.

Pozivamo vse zaposlene, da se masovno udeležijo cepljenja.

Poljedelstvo in živinorejo v delovni enoti Podlehnik TOZD Kmetijstvo

V eni izmed lanskih števil Naše poti smo predstavili bralcem delovno enoto Podlehnik — vinogradništvo in sadjarstvo TOZD Kmetijstvo. Prav pa je, da v današnji številki spregovorimo tudi o poljedelstvu in živinoreji, ki je prav tako pomembna panoga delovne enote.

Viktor Lukman

Kot nam je povedal tehnolog Viktor Lukman, sta bili vse do marca letos v Podlehniku dve enoti in to enota sadjarstvo in vinogradništvo ter enota poljedelstvo in živinoreja. Letos marca pa sta se ti dve enoti združili v delovno enoto Podlehnik TOZD Kmetijstvo.

OBDELOVALNE POVRŠINE

Delovna enota Podlehnik ima sedaj v poljedelstvu 70 hektarjev obdelovalne zemlje, od tega 30 hektarjev njiv, ostalo so pašniki in travniki. Pridelujejo v glavnem krmo za živino in sicer silažno koruzo na njivah, deteljno travne mešanice in krmi ohrovt. Na travnikih pa pridelujejo seno in otavo, tretji odkos pa silirajo.

Siliranje koruze s silos kombajnom

Pašnike izkoriščajo delno za pašo, nekaj pa kosijo za silažo. Krmo iz pašnikov pa uporabljajo tudi kot zeleno krmo za krmljenje krav v hlevu.

Trenutno poteka arondacija zemljišča, ki se nahaja v bližini delovne enote. S tem bo zaključen kompleks 40 hektarjev. Ker je zemljišče močvirnato, imajo na teh površinah predvidene melioracije, da bi te površine sprenili v njive.

ŽIVINOREJA JE POMEMBNA PANOJA

Na skupnih površinah ima delovna enota Podlehnik 200 glav živine; od tega 60 krav molznic, 40 glav mlade živine in približno 100 pitancev.

Pred štirimi leti so uvozili 50 brejih telic frizijske pasme iz Nemčije. Ta pasma daje izredno veliko količino mleka, približno 4000 do 5000 litrov mleka letno. Sedaj pa križajo frizijsko pasmo krav iz Nemčije s holstein pasmo krav iz Amerike, ki bodo dale tudi 6000 do 7000 litrov mleka letno.

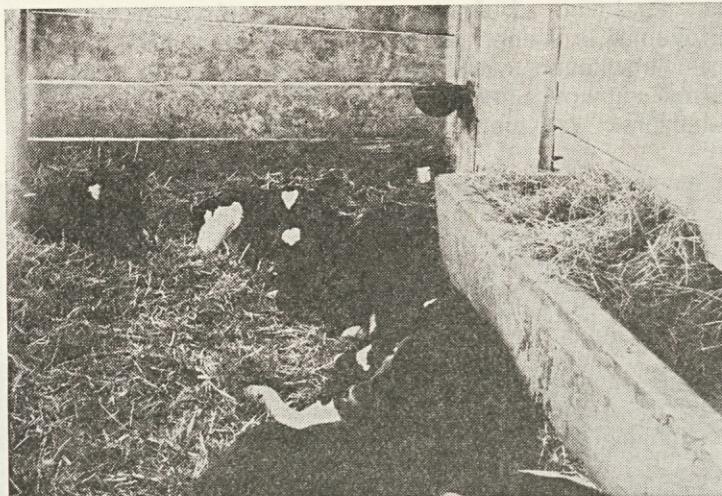
Mleko, ki ga v delovni enoti proizvedejo, dobavljajo ptujski mlekarni; manjšo količino mleka pa porabijo za prehrano telet in za svoje delavce. Pitance dobavljajo Emoni Ljubljana, ki dobavi delovni enoti 220 kilogramov teleta. Ta teleta spajajo na težo 420 do 450 kilogramov. Krmijo jih s krmili iz lastne mešanice. Osnovno krmo pa pridelajo doma.

Stranski proizvod — hlevski gnoj pa uporabljajo za gnojenje na vinogradniških površinah.

V delovni enoti urejujejo strojno molžo — mlekovod; do sedaj je bila strojna molža na vrče. Pri sistemu mlekovod potuje mleko od krave direktno v hladilnik — mlekovod. Prednost mlekovoda je zlasti v tem, ker je delo racionalno, povezano z večjo čistoto, ne obstaja nevarnost okužbe in izguba mleka je manjša. Pri tem sistemu pa tudi odpade vsako prenašanje mleka

od krave v mlekarno.

V delovni enoti pridelajo letno milijon kilogramov silaže. Za spravilo silaže imajo leseni stolpni silos z zmogljivostjo 360 m³, 2 betonska silosa s 120 m³ in 60 m³ ter trend betonski silos z zmogljivostjo 350 m³. Na prostem pa naredijo približno 250 m³ silaže, na ta način, da se silaža in pokrije s folijo. Za spravilo te silaže pa imajo dva enoredna silosa kombajna.

Živina v hlevu delovne enote Podlehnik

Poleg te mehanizacije pa imajo v glavnem tudi mehanizacijo za travniško linijo, za košnjo in sušenje ter nakladalke za izvoz. Morali bi nabaviti tudi balirano prešo za baliranje sena in pa transportni trak za spravlanje bal v skladišče.

Delovna enota Podlehnik ima tri hleve, v katerih ima krave molznice, mlado živino in tele, ter pitance. Hlev za pitance je 4 kilometre oddaljen od sedeža delovne enote. Pri pitališču imajo v načrtu ureditev silosov. Z arondacijo zemljišča pa bi želeli razširiti hlev za pitance na 200 glav živine.

Kot smo že prej omenili, poteka arondacija v bližini delovne enote. Pri arondacijah pa je glavna ovira magistralna cesta Maribor — Zagreb, ki preseka vse površine delovne enote, pri čemer nastajajo težave pri meritvah in ureditvi arondacij. KADROVSKA STRUKTURA, BOLNIŠKI STALEŽ IN DRUŽBENA PREHRANA

V poljedelstvu in živinoreji v delovni enoti je zaposlenih 11

ljudi, od tega tehnolog, dva traktorista, ostalo pa so delavci v poljedelstvu in živinoreji.

Z združitvijo enote sadjarstvo in vinogradništvo ter enote poljedelstvo in živinoreja v eno delovno enoto se bo verjetno tudi finančno stanje izboljšalo.

V poljedelstvu in živinoreji delajo delavci v težkih delovnih pogojih. Kot primer lahko navedemo težko delo hlevarja, ki ni vezano na določen delovni čas, temveč zahteva stalno prisotnost, ne glede na nedeljo ali praznik. Enako težko pa je tudi delo traktoristov, ki delajo zaradi narave tal v izredno težkih pogojih.

Glede na naravo dela pa je izredno visok odstotek bolniškega staleža, ki ga zlasti povečujeta dva delavca, ki sta že dalj časa v bolniški.

V delovni enoti imajo dobro urejeno družbeno prehrano, saj dobijo vsi zaposleni topel obrok, razen delavcev, ki delajo na izredno oddaljenih deloviščih in kjer dostava hrane ni možna.

GENJENI KUPEC!

Kmetijski kombinat Ptuj TOZD Petovia vam nudi vloženo povrtnino, primerno za ozimnico, in sicer:

VELIKI KARTON:

- 11 kozarcev — kumarice v kislu
- 8 kozarcev — rdeča pesa v kislu
- 2 kozarca — feferoni sladki v kislu
- 3 pločevinke — kislo zelje

Prodajna cena je 260 din franco kupec.

MALI KARTON:

- 6 kozarcev — kumarice v kislu
- 4 kozarce — rdeča pesa
- 1 kozarec — feferoni sladki
- 1 pločevinka — kislo zelje

Prodajna cena je 130 din franco kupec.

Feferoni, kumarice in rdeča pesa so vloženi v 720 gramskih kozarcih, kislo zelje pa v 1 kilogramskih pločevinkah.

Rok dobave: od 1. oktobra 1977 do konca novembra 1977. Ozimnico lahko plačate z virmanom v roku do 15 dni po prevzemu blaga ali z gotovino po prevzemu.

Prednost »Petovia« ozimnice je v tem, da se lahko kozarci ponovno uporabijo, ker se ročno zapirajo in odpirajo.

Izkoristite ugodno priliko in pravočasno naročite kvalitetno in izredno poceni ozimnico.

Kmetijski kombinat Ptuj
TOZD Petovia

VARSTVO PRI DELU

II. Zdravstveno utrjevanje vpliva na varnost pri delu — Telesne vaje med delom (v odmoru)

S telesnimi vajami skušamo delavce usposobiti, da bodo kos zahtevnostim dela, ki ga opravljajo, in olajšati prilagoditev na te zahteve in pogoje dela. Telesno vzdržnost in kondicijo delavcev skušamo izboljšati do največje možne mere, tako da bodo delavci zmogli tudi izjemne napore, ki so v posebnih razmerah včasih nujni, sicer utegne priti neposredno do poškodbe pri delu ali nesreče.

NE POZABIMO:

Naš družbeni moto je ohranitev in jačanje delovne sposobnosti, čuvanje zdravja pri delu oziroma na delovnem mestu in ohranitev življenjske dobe delavca.

Zelo težko telesno delo ali enostranska stalna obremenitev samo nekaterih mišičnih skupin na mnogih delovnih mestih, nujno terja korektivno oziroma kompenzavno gimnastiko, sicer zlasti pri mlajših delavcih lahko pride do razvojnih hib.

Težkega telesnega dela je čedalje manj; vanj smo vpregli delovne priprave in naprave. Skupina delavcev, ki opravi delo sede, je čedalje večja in pri tej skupini je nevarnost, da bo zaradi manjše telesne aktivnosti več in več srčnih infarktov, da se bo poslabšala sladkorna bolezen in da se bo pri starejših delavcih prezgodaj začelo staranje z vsemi njegovimi nadlogami. Mnogo delavcev dela v neugodnih razmerah in delo danes prispeva k odtujitvi in povzroča duševne

strese. Telesne vaje blažijo duševne strese in krepijo voljo in željo do življenja, pospešujejo preostanek utrujenosti s tem, da izboljšajo obtok krvi. Posebej velja to za statično mišično delo, ki je potrebno pri dolgotrajni prisilni drži pri delu ali pri nošenju lastne telesne teže. Lahko telesno delo nas osvežuje in pomaga pri umskem delu, ima pa tudi učinek »ogrevanja« in nato lažje in uspešneje nadaljujemo z ročnim delom.

Poglejmo še primere, kakšne razgibalne vaje priporočajo mladim delavcem na delovnih mestih.

Tudi pri mladih se pri delu kažejo znaki znatne utrujenosti, otopelosti, če je delo preveč monotono. Razgibalne vaje osvežijo delavca in preženejo utrujenost.

PRIMERI ZA TELESNE VAJE MLADIH DELAVCEV

V delavnicah oziroma obratih je priporočljiv enostaven vrstni red vaj, kot na primer:

- preskakovanje lestve
- nihanje z uporo
- vaganje
- nošenje vode
- upogibanje kolen

V birojih, pisarnah, laboratorijih in podobno pa naslednji vrstni red:

- kroženje ramen
- vstajanje s stola
- pritisk rok
- upogibanje kolen

KAKO DELUJE VADBA NA SRCE?

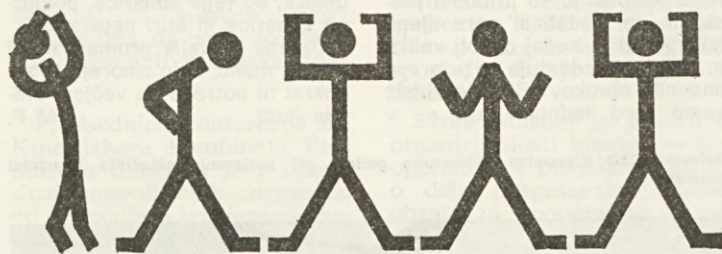
Na spodnji skici so prikazani štiri načini obremenitve in varovanja srca pri osebah, ki telovadijo. Poudarjena je razlika v delovanju srca osebe, ki redno vadi (neprekinjena črta) in osebe, ki se ne razgibava redno (prekinjena črta). Primeri so vzeti za ležeč, sedeč in stoječ položaj ter za obremenitev srca pri hoji po stopnicah.

Zato služba varstva pri delu apelira na vse vodilne in vodstvene delavce ter družbenopolitične organizacije, da omogočijo in vzpodbudijo k organizirani ali individualni sprostitvi telesa med odmorom — malico (z vajami, ki so priporočene ali s kakšnim drugim športom) svoje delavce v posameznih delovnih organizacijah.

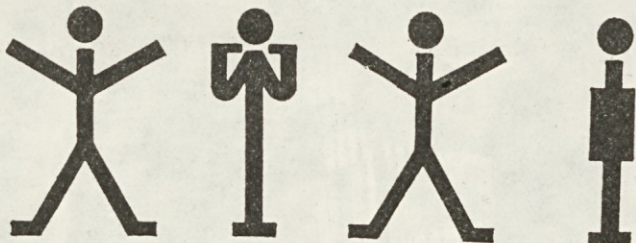
Vredno je zapisati misel, ki jo je izrekel Edvard Kardelj 27. junija 1977 ob letošnjem dnevu samoupravljalcev na seji predsedstva CK ZKS, da namreč sreče ne more prinesiti država, ne sistem, ne politika stranke; srečo si lahko človek ustvari samo sam.

Misel vsebuje celotno razsežnost samoupravljanja, ko si ljudje sami ustvarjajo take razmere, da bo človek svobodnejši v osebnem izražanju in ustvarjanju, na podlagi družbene lastnine proizvodnih sredstev, ko bo svobodno delal oziroma ustvarjal svojo srečo.

Služba varstva pri delu
Miro Vamberger

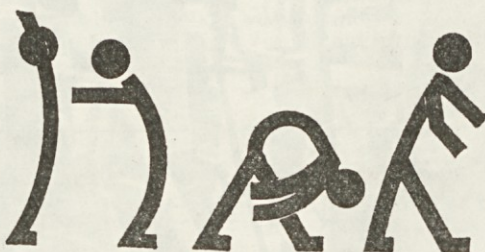
VRATNE VAJE

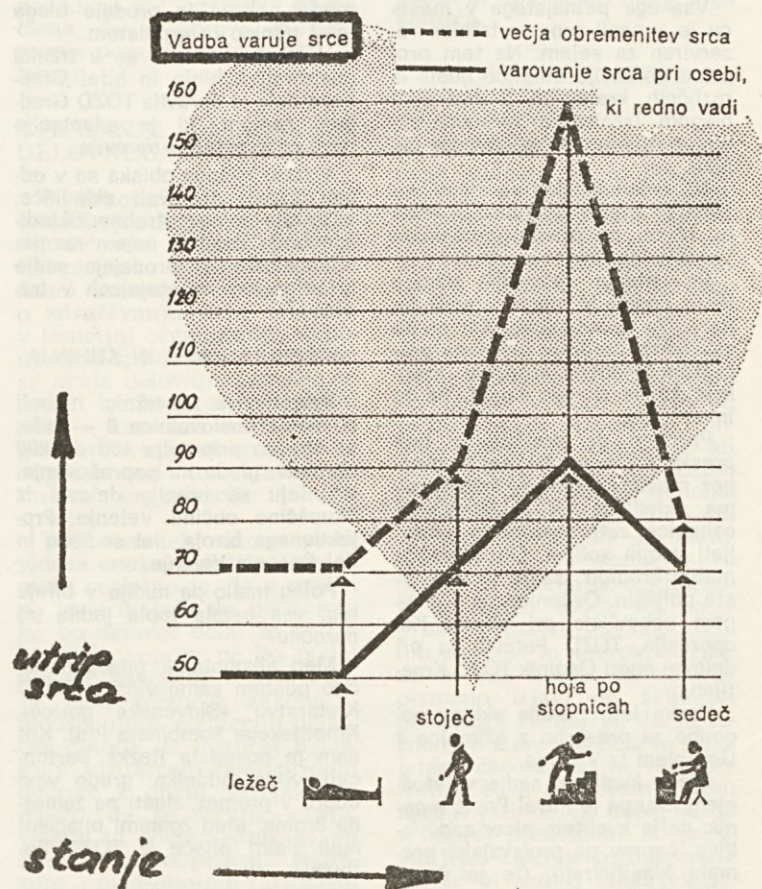
SKAKANJE

GLOBOKO DIHANJE

VAJE ZA HRBET IN TREBUH

Tržnica Velenje se uveljavlja

Avgusta lani je tržnico v Velenju, ki je bila pred tem skupna naložba sestavljene organizacije združenega gela Kmetijsko prehrabnega kombinata prevzela TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice« Kmetijskega kombinata Ptuj.

Danes tržnica razmeroma dobro posluje, zlasti se je povečal promet v bifeju za približno 100 odstotkov, v primerjavi z lanskim letom pa je precej narasel tudi promet v mesnici in v samopostrežnici.

V lanskem letu decembra so ribarnico dali v najem Delamari-su iz Izole.

Stranke so se sedaj že navedile na tržnico, saj si zaposleni v tržnici močno prizadevajo, da osvojijo stalne stranke.

V tržnici je zelo dobra oskrba z mesom. Enkrat tedensko »Košaki« TMI Maribor dobavljajo meso. Mesne izdelke pa nabavljajo v potujoči trgovini TMI in v skladišču v Slovenj Gradcu. V tržnici prodajo mesečno približno 3 do 4 tone mesnih izdelkov, kar ni ravno malo.

Pri nabavah se Pavel Popič posvetuje s komercialno TOZD, o nakupu določenih stvari, ki jih nabavlja pri grosistih. Komercialna služba TOZD pa usklajuje raz-

Kolektiv poslovalnice bife z upravnikom Pavlom Popičem

bifeja in kuhinje. Z adaptacijo so združili vinotoč z bifejem. Kuhinjo so povečali iz prejšnjega prostora bifeja, v prostoru, kjer je bil prej vinotoč, pa so uredili bife. Z adaptacijo so pridobili prostorno in sodobno opremljeno kuhinjo, ki je sedaj dovolj velika in zaenkrat zadostuje za pripravo dnevnih obrokov. Bife je odprt samo med tednom, zato se v

njem zadržujejo v glavnem prehodni gostje.

Stalne goste so pridobili zlasti zaradi nižje cene vina.

V enoti bife je zaposlenih 9 delavk, od tega kuharice, pomožne kuharice in štiri natakarice.

Čeprav je velik promet, zlasti v času malic, delo zmorejo in zaenkrat ni potrebe po večjem številu ljudi.

M. P.

Delavci TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice« pri urejevanju skladišča v tržnici Velenje

Sejemski dan v tržnici Velenje

Vsaakega petnajstega v mesecu je zunanji prostor tržnice rezerviran za sejem. Na tem prostoru postavijo stojnice ljudje iz različnih krajev in z različnim blagom. Tržnica jim zaračuna tržno pristojbino po veljavnem ceniku.

Na sejemski dan se zlasti poveča promet v gostinskem lokalu, hkrati pa privabi prebivalce Velenja, da obišejo tržnico.

Po mnenju upravnika tržnice Pavla Popiča bi morali urediti zunanji trg za zelenjavo. Ker pa so za takšno ureditev potrebna precejšnja finančna sredstva, zaenkrat še ne morejo misliti na to investicijo.

Problem pa predstavlja tudi preskrba z ozimnico, saj je oktober mesec ozimnice. Tržnica nima skladišča za uskladiščenje ozimnice, zato ne morejo nabavljati večjih količin. Od ozimnice nudijo krompir, sadje in vse vrste poljščin. Ozimnico pa v glavnem nabavljajo pri obratu Kooperacija, TOZD Petovia in pri delovni enoti Osojnik TOZD Kmetijstvo.

Vsako leto tržnica sklene pogodbo za preskrbo z ozimnico z Gorenjem iz Velenja.

Glede kvalitete sadja v letošnjem letu pa je Pavel Popič mnenja, da je kvaliteta sicer zadovoljiva, čeprav ga proizvajalci premalo klasificirajo. Če je sadje zadovoljive kvalitete ga ni težko prodati.

merja nakupa in prodaje blaga med tržnico in grosistom.

V letošnjem letu so v tržnici adaptirali kuhinjo in bife. Gradbena dela je opravila TOZD Gradbeni remont, ki je adaptacijo hitro in kvalitetno opravila.

V času našega obiska so v odprti tržnici urejevali skladišče, ki je bilo nujno potrebno. Skladišče bodo dajali v najem raznim prodajalcem, ki prodajajo sadje in zelenjavo na stojnicah v tržnici.

ADAPTIRAN BIFE IN KUHINJA

Verjetno je na tržnici najbolj obiskana poslovalnica 6 — bife, ki dnevno pripravlja 150 do 200 obrokov, glede na popraševanje. V bifeju se hranijo delavci iz Skupščine občine Velenje, Projektivnega biroja, del sodišča in del Gorenja Velenje.

Poleg malic pa nudijo v bifeju tudi vsa ostala topla jedila po naročilu.

Med alkoholnimi pijačami nudijo gostom samo vina iz TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice« Kmetijskega kombinata Ptuj. Kot nam je povedala Rezka Bertoncelj, vodja oddelka, gredo vina dobro v promet, zlasti pa žametna črnina. Med žganimi pijačami nudi zlasti pijače iz TOZD Petovia.

Kot smo že zapisali, so letos marca odprli adaptirane prostore

Uresničevanje zastavljenih nalog

Po obisku v ormoški in ptujski občini so se 20. septembra 1977 član izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Miran Potrč in člani političnega aktiva podravske regije sestali s predstavniki Kmetijskega kombinata Ptuj v Ptujskih toplicah.

Glavni direktor dr. Cvetko Doplihar je zbranim predstavil kombinat, govoril o izvajanju zakona o združenem delu v delovni organizaciji ter govoril o bodočem organiziranju kmetijstva.

Milan Vogrinec, predsednik komisije za izvajanje zakona o združenem delu v kombinatu je poročal o delu komisije in o formiranju podkomisij v TOZD. Programi TOZD bodo v kratkem končani, prav tako pa tudi skelet sporazuma o združevanju delavcev v TOZD. Milan Vogrinec je prisotne opozoril na časovno stisko, vendar upa, da bodo do konca leta uresničili zakonska določila.

Predsednica konference ZK Kmetijskega kombinata Ptuj Maruša Gabrijan je v imenu družbenopolitičnih organizacij poročala o izvajanju zakona o združenem delu v kombinatu; v imenu konference sindikata pa Anton Taciga.

Miran Potrč je bil mnenja, da smo v kombinatu v zvezi z izvajanjem zakona o združenem delu vse premalo naredili. Poudaril je nujnost, da je potrebno imeti v krogu komisije rešena odprta vprašanja, kako razvijati naprej dohodkovne odnose.

Predsednik Skupščine občine Ptuj Branko Gorjup pa je dejal, da se v zvezi z uveljavljanjem zakona o združenem delu povsod v občini Ptuj pojavljajo enaki problemi. Povsod imajo izdelane programe, potrebno pa je napraviti le selekcijo.

Glede integracijskih procesov je bil mnenja, da sedanja sestavljena organizacija Kmetijsko prehrabeni kombinat še obstoja in se še nadalje razvija. Ne bi bilo prav, da se preveč zapiramo v občinsko oziroma regijsko mejo, če hočemo proizvode spraviti na trg. Ugotovljeno je, da se pojavlja vprašanje tržnih viškov, ki pa jih na podravnem prostoru nismo v stanju prodati. Zato je potrebno izdelke plasirati po vsej Sloveniji in se tako nadalje povezovati.

Dimče Stojčevski je opozoril na povezanost Kmetijskega kombinata Ptuj s Perutnino Ptuj. Bil je mnenja, da je v kombinatu premalo narejenega na področju sprejemanja novih članov v ZK, zlasti kmetov — kooperantov.

Franc Fistrovič je bil mnenja, da kombinat na področju zakona o združenem delu ni tako daleč kot bi želel. Razprava zakona o združenem delu je dala že več razčiščenih pojmov, ki bi jih danes že morali uporabiti. Prizadevanja za izvajanje zakona o združenem delu je potrebno spraviti v TOZD in razviti aktivnost tako, da bodo v TOZD spoznali, da je to njihova dolžnost.

Zvone Masten je govoril o organiziranosti kmetov — kooperantov v ptujski občini in o delu pospeševalne službe obrata za kooperacijo na terenu.

Ob koncu razgovora je Miran Potrč dejal, da je v kombinatu bolj malo narejenega na področju izvajanja zakona o združenem delu. Opozoril je zlasti na to, da se nikjer ne bi smeli zanašati na podaljševanje zaponskih rokov, ki so opredeljeni do konca leta. Komisije za spremljanje uresničevanja zakona o združenem delu pa morajo bolj kot doslej delovati znotraj združenega dela in ne ob njem, kot se to ponekod dogaja.

Glede odnosov v SOZD je bil mnenja, da to ni dovolj, da se v SOZD le dogovarjajo, kdo je noslec posameznega programa, temveč se je potrebno dogovoriti za prioriteto, sredstva in uresničitev programa. Nadalje Miran Potrč ugotavlja, da v podravnski regiji na področju kmetijstva v zadnjih dveh letih ni bilo dovolj storjenega. Nujno potrebno je, da vse tisto kar se da, naprej razvija, kot npr. proizvodnja vrtnin.

Ob koncu je Miran Potrč predlagal, da se o vprašanih, ki so v kombinatu ostala odprta, pogovorijo ter da se nekaj usmeritev oblikuje in vneše v konkretno delo.

M. P.

NEKATERE POSEBNOSTI OSNUTKA ZAKONA O DELOVNIH RAZMERJIH

V razpravi je osnutek zakona o delovnih razmerjih. Še vedno pa se pojavljajo določene nejasnosti. V večih zaporednih sestavkih želimo bralcem pojasniti osnutek zakona po poglavjih.

IZBIRA KANDIDATA

Iz 172. člena zakona o združenem delu je razvidno, da delavci temeljne organizacije niso dolžni izbrati nekoga izmed prijavljenih kandidatov, ki sicer izpolnjujejo vse pogoje oglasa ali razpisa.

Po 6. členu republiškega zakona o medsebojnih razmerjih delavcev pa je praksa ravna tako, da je bila izbira obvezna, če je več kandidatov izpolnjevalo pogoje delovnega mesta, kar pa ni veljalo v primeru, če jih je izpolnjeval en sam kandidat. Glede na navedeno določilo zakona o združenem delu je dana torej delavcem temeljne organizacije možnost, da se pri izbiri svobodno odločajo in da niso vezani na omejitve ter da izberejo tistega kandidata, ki uživa njihovo zaupanje in ki hkrati izpolnjuje razpisne pogoje.

Osnutek zakona skuša postopek izbire natančneje opredeliti, vendar je pri tem nakazanih nekaj ne povsem jasnih izhodišč. Pravilno je poudarjeno v 24. členu osnutka, da se mora izvesti izbira tudi v primeru, če se prijavi samo en kandidat, ki izpolnjuje pogoje, razpisane v samoupravnem splošnem aktu, ni pa potrebno poudarjati tako, kot je navedeno v 2. odstavku istega člena, da se objava oziroma razpis ponovi, če kandidat ni izbran.

VPRAŠANJE DEJANSKEGA DELOVNEGA RAZMERJA

Po zakonu o združenem delu se šteje, da je delavec sklenil delovno razmerje, ko je dal pisмено izjavo, da so mu znani samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji, samoupravni splošni akt, s katerim se ureja delovno razmerje in drugi samoupravni splošni akti, s katerimi urejajo njegove pravice, obveznosti in odgovornosti ter statut temeljne organizacije in jih sprejema.

Tudi osnutek zakona predvideva enako določilo, toda le malo verjetno je, da v praksi ne bi prihajalo do primerov, ko bo delavec delal že daljše obdobje, čeprav ne bo podal nobene navedene izjave. Tudi 14. člen veznega zakona o medsebojnih razmerjih delavcev določa, da lastnost delavca v združenem delu pridobi delavec z dnem, ko podpiše izjavo, da se strinja s pravicami in obveznostmi, ki jih določa samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih v združenem delu. Vendar ni

so redki primeri, da delajo delavci že več let, čeprav take izjave sploh niso podali. Razumljivo pa je, da delavec ne more skleniti delovnega razmerja, če je podpis odklonil ali če ne sprejema pravic in obveznosti. Praksa bi morala reševati posamezne konkretne primere, toda zakon bi lahko poudaril, da se mora delavcu predložiti samoupravni sporazum o združevanju dela in druge splošne akte v jeziku, ki ga delavec razume.

RAZPOREDITEV NA DELO V DRUG KRAJ

V 46. členu osnutka zakona je predvideno, da se delavec lahko razporedi na delo iz enega v drug kraj samo z njegovo privolitvijo. Takšna formulacija zakona pa bi bila preveč toga, saj delavca ne bi bilo možno razporediti na delo v drug kraj, ki je oddaljen morda le tri kilometre, pač pa bi bilo to možno storiti v nekem mestu, pa čeprav bi bila razdalja še enkrat večja. V drugem odstavku istega člena usnutka zakona je določena korektura, saj se upošteva dejavnost temeljne organizacije. Ta določba pa pravzaprav ne bi bila potrebna, če bi določilo 1. odstavek prilagodili in upoštevali manj toga stališča.

DELOVNO RAZMERJE ZA DOLOČEN ČAS

Je po osnutku zakona izjemnega značaja in so določeni primeri in pogoji, v katerih se lahko takšno delovno razmerje sklene. Prav je, da naj bi delavec, ki sklepa tako delovno razmerje, tudi izrecno pisмено izjavi, da sklepa delovno razmerje za določen čas. S tem bo zagotovljeno, da v praksi ne bo prihajalo do sporov v zvezi s tem ali je bil delavec seznanjen z obliko delovnega razmerja ali ne. Pojavil pa se bo lahko problem, kdaj mu je prenehalo delovno razmerje in če mu je sploh prenehalo, saj osnutek predvideva sankcije za opustitev takega obvestila, zato se lahko zgodi, da bo v praksi prihajalo do nepotrebnih dvomov in sporov. Verjetno bi bilo dobro, da delavec pisмено izjavi ob sklenitvi delovnega razmerja, da je seznanjen z naravo dela in omejenim časom, ne bi bilo potrebno še s posebnim aktom ugotavljati potek dobe, ki je v naprej predvidena ali predvidljiva. Zato ne bi bilo narobe, če bi zadnji odstavek 36. člena enostavno črtali.

Dopisujte v „Našo pot“

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

SVET ZA KADRE

Na 21. seji Sveta za kadre Kmetijskega kombinata Ptuj, ki je bila 6. septembra letos so bila sprejeta naslednja stališča:

1. Za študij na tehniški strojni šoli se odobri Frideriku Bračiču in Francu Vidoviču iz TOZD Tehnoservis:

- plačevanje šolnine za izredni študij v tehniški strojni šoli
- 6 dni plačanega študijskega dopusta za vsaki semester.

2. Za študij na višji varnostni šoli se Miru Vambergerju, referentu za varstvo pri delu odobri:

- plačevanje šolnine
- povračilo prevoznih stroškov z javnim prevoznim sredstvom
- povračilo stroškov prenočevanja v skladu s samoupravnim sporazumom.

3. Začasno se odloži vloga Andreja Vrabiča s tem, da naj TOZD Ptujске toplice preuči, kakšno delovno mesto bi naj imenovani opravljal po zaključni Hotelski šoli — upravna smer.

4. Odobri se udeležba na strokovni ekskurziji v Madžarsko in Romunijo, ki se je udeležijo: Miran Glušič, Marko Šterbal, Ivan Škočir, Janko Miško, Edo Kupčič, dr. Cvetko Doplihar in Jani Gönc.

5. Antonu Skazi iz TOZD Kletarstvo »Slovenske gorice« se odobri obvezno študijsko potovanje v Španijo.

6. Borisu Kašmanu iz TOZD Farma prašičev se odobri udeležba na strokovni ekskurziji po Italiji in Švici.

7. Odobri se več štipendij za šolanje na Visoki ekonomsko komercialni šoli v Mariboru, na Srednji ekonomski šoli v Mariboru na Poklicni sadjarski vinogradniški šoli Svečina in na Poklicni poljedelsko živinorejski šoli Turnišče.

8. Do naslednje seje Sveta za kadre se mora pripraviti plan, v katerem času se bodo direktorji TOZD udeležili šole za poslovodne kadre pri Gospodarski zbornici.

SVET ZA DRUŽBENI STANDARD

Na seji sveta za družbeni standard, ki je bila 13. septembra so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. POSOJILA, KI JIH LAHKO PROŠNIKI KORISTIJO V LETOŠNJEM LETU, SO BILA RAZDELJENA V NASLEDNJIH ZNESKIH:

TOZD GOZDARSTVO

Ime in priimek	Znesek posojila	Opomba
Hebar Jože	50.000 din	nakup hiše
Kolar Stanko	40.000 din	KK

TOZD PETOVIA

Bezjak Milena	30.000 din	
Lah Elizabeta	60.000	
Arnuš Genovefa	40.000	

TOZD MIZARSTVO

Kaučiči Terezija, Stanko	40.000 din	

TOZD MLEKARNA

Voglar Marija	40.000 din	
Mohorič Mirko	50.000 din	
Golob Jože	40.000 din	

TOZD FARMA PRAŠIČEV

Kmetec Jakob	30.000 din	dokončno
Muzek Alojz	50.000 din	dokončno
Strnad Alfonz	20.000 din	
Jurkovič Ivan	50.000 din	

OBRAT KOOPERACIJA

Brenčič Frida, Vinko	60.000 din	
Jurič Stanko	30.000 din	
Zelenik Marjan	20.000 din	dokončno
Bezjak Ivan	10.000 din	
Zupanič Drago	20.000 din	

TOZD TEHNOSERVIS

Ime in priimek	Znesek posojila	Opomba
Petrovič Alojzija	50.000 din	
Vidovič Franc	30.000 din	
Korpar Marjan	20.000 din	
Krajnc Anton	40.000 din	
Lajh Matilda	20.000 din	

TOZD TOVARNA MOČNIH KRMIL

Taciga Zvonko	40.000 din	

TOZD HALOŠKI BISER

Čuš Janez	40.000 din	
Grdiša Dušan	50.000 din	
Grdiša Janko	50.000 din	
Dokl Angela	20.000 din	
Majcen Marija	50.000 din	

TOZD HALOŠKI BISER

Štebih Elizabeta	30.000 din	
Čeh Kristina	50.000 din	
Brlek Danica	50.000 din	

TOZD GRADBENI REMONT

Štrafela Marko	20.000 din	
Sluga Ignac	15.000 din	

TOZD KLETARSTVO »SLOV. GORICE«

Majhen Genovefa	30.000 din	
Erjavec Nežka	20.000 din	
Vorih Franc	50.000 din	

DE »TRŽNICA VELENJE«

Meža Jože	20.000 din	
Sevčnikar Ivan	40.000 din	

TOZD »PTUJSKE TOPLICE«

Drevenšek Janez	40.000 din	
Kokol Ivan	40.000 din	

TOZD »GOSTINSTVO BREG«

Cartl Ivanka	40.000 din	

TOZD KMETIJSTVO DE Podlehnik

Štrucl Vinko	30.000 din	

DE Zavrč

Levanič Franc, Danica	40.000 din	

DE Osojnik

Slanič Franc	80.000 din	
Opomba: Nakup stanovanjske hiše od KK.		

DE Starše

Ekart Marija	30.000 din	
Trstenjak Anton	60.000 din	

DE Trnovska vas

Petrovič Martin	30.000 din	
Toplak Vlado	50.000 din	

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Selinšek Marjana	30.000 din	
Cipot Aleksander	40.000 din	dokončno

Skupaj dodeljena posojila: 1.885.000,00 din
v jesenskem roku 1977

2. SEZNAM PROSILCEV, KI JIM JE BIL ODOBREN KREDIT V SPOMLADANSKEM ROKU 1978 IN GA LAHKO PRIČNEJO KORISTITI S 1. MARCEM 1978.

TOZD GOZDARSTVO

Marčič Jožica	30.000 din	
Šprah Alojz	30.000 din	

TOZD PETOVIA

Pernat Anton, Marija	50.000 din	
Bigec Alojz	40.000 din	
Meglič Elizabeta	30.000 din	
Klajderič Franc	40.000 din	
Hameršak Slavko	40.000 din	

TOZD MEKARNA

Lah Ivan	25.000 din	
Bezjak Marjana	20.000 din	
Kostanjevec Štefan	30.000 din	

TOZD FARMA PRAŠIČEV

Svenšek Tomo	30.000 din	
Markez Milena	30.000 din	

OBRAT KOOPERACIJA

Rižner Jože, Danica	50.000 din	
Čuš Marija	20.000 din	

TOZD TEHNOSERVIS

Cafuta Feliks	30.000 din	
Anžel Milan	30.000 din	

TOZD TMK

Rus Terezija	25.000 din	
Zupanič Stanko	15.000 din	

TOZD HALOŠKI BISER

Milošič Terezija	25.000 din	
Gojkovič Terezija	30.000 din	
Galun Marija	25.000 din	

31. oktober svetovni dan varčevanja

Z uvedbo denarja se je naturalna oblika varčevanja spremenila v denarno. S tem pa so za varčevanje nastopile široke možnosti. Ko se je denar uveljavil kot plačilno sredstvo, so se pojavile tudi prve ideje o potrebi varčevanja, pa tudi zamisel o ustanavljanju specializiranih ustanov za zbiranje prihrankov.

Hranilniška misel sega daleč nazaj v preteklost, saj je že pred več kot 360 leti Francoz Huegas Delestre nakazal potrebo po organiziranem varčevanju prebivalstva. Leta 1778 so v Hamburgu ustanovili splošno preskrbovalno ustanovo, ki je v svojih pravilih poudarila, da je »ustanovljena za dobro marljivih oseb obeh spolov, kajti tudi majhni prihranki v hudih časih veliko pomenijo, z nekaj obrestmi pa še več. S svojo marljivostjo in varčnostjo naj tako koristijo sebi in državi...«

Ob koncu 19. stoletja so hranilnice različnih dežel začele povezovati medsebojne poslovne stike. Leta 1924 pa so v Milanu ustanovili mednarodni institut za varčevanje. Takrat so sklenile: »31. oktober naj bo vsako leto praznik varčevanja po vsem svetu, da bi se z ustno in pisano besedo širila načela in ideje varčnosti.«

Zgodovinsko dejstvo je, da se z delom ustvarja vrednost in da se z varčevanjem ustvarjena vrednost čuva in pomnožuje. To pomeni, da je bogastvo posamezne gospodarske celice, vsega naroda in vsega človeštva posredno ustvarilo varčevanje, zato ni slučaj, da posvečajo veliko pozornost varčevanju že v kapitalističnih državah, posebno pa še v državah s socialistično družbeno ureditvijo.

Varčevanje razvija pri človeku občutek zmernosti in ga usmerja na bolj urejeno življenje. Vsak varčevalec je nasprotnik razsipništva in se ne zadovoljuje lahko-miselno. Varčevanje uči človeka skromnosti, odpovedovanja sedanjih zadovoljstev v korist bodo-čih potreb. Ko se človek odloči za varčevanje, razvija v sebi občutek nesebičnosti. Varčeval namreč ne bo samo zase, ampak tudi za blaginjo svojih bližnjih.

Vsakdo, ki ima prihranek na hranilni knjižici občuti določeno neodvisnost, samostojnost, samozavest, občuti določeno varnost v življenju in delu ter brezskrbno gleda v bodočnost.

Z vidika družbene skupnosti varčevanje dopolnjuje družbeno akumulacijo, ker se preko bančnega sistema ponovno vrača v gospodarstvo, doprinaša razvijanju proizvodnih sil, pospeševanju proizvodnih procesov in ustvarjanju pogojev za materialni in kulturni napredek družbe.

Prav v naši socialistični družbeni ureditvi je treba posvečati veliko pozornost v vzgoji varčevalne zavesti posameznika. Kdor se namreč ni naučil varčevati s svojim premoženjem in dohodki, ta tudi ne bo imel pravičnega odnosa do družbene lastnine.

Mednarodni institut za varčevanje je ob svoji ustanovitvi 1924 objavil naslednji razglas:

Delo in varčevanje sta najmočnejša dejavnika na poti k blaginji, napredku in dostojanstvu vsakega posameznika.

Varčevanje naj resnično postane navada, potreba in vrlina vsakega člana naše družbene skupnosti.

Združenje poslovnih bank in hranilnic SRS

Na vinogradniških igrah v Mariboru prvi

V soboto, 17. septembra se je v Mariboru odvijalo IV. srečanje pridelovalcev grozdja na Štajerskem, na takojimenovanih Vinogradniških igrah.

V teh igrah, kjer sodelujejo poleg naše še ekipe Agrokombinata Lenart, Agrokombinata Maribor, SLOVIN iz Ormoža, VŽK Ljutomer, KK Gornja Radgona in KK Slovenska Bistrica smo iz leta v leto izboljševali plasman, tako da smo od predlanskega 3. mesta, preko lanskega 2. mesta prispeli letos na 1. mesto v skupni uvrstitvi, pred Ljutomerom in Ormožem.

V posameznih disciplinah pa se naše ekipe uvrstile tako: 5.

mesto v vleki vrvi in v odbojki, 3. mesto v malem nogometu in v krosu na 1000 m; 2. mesto v streljanju z zračno puško (2 ženski in 3 moški) in v trim tekmo- vanju (3 ženske lin 5 moških s 16 nalogami) ter 1. mesto v namiznem tenisu, pikadu (žen- ske) in šahu, v katerem je naša ekipa dominirala tako prepričljivo, da je od 20 možnih osvojila kar 18 točk.

Čestitamo našim tekmovalkam in tekmovalcem za doseženi uspeh ter upamo, da bodo tudi v naprej dostojno zastopali ime Kmetijskega kombinata Ptuj.

M. J.

Kadrovske spremembe

PRIŠLI V AVGUSTU 1977:
TOZD TEHNOSERVIS

1. Zlatko BORAK
2. Stefan SKURJENI
3. Jelka MARTINCIC
4. Marica PETROVIC
5. Dragica KMETEC
6. Silva TOPLAK
7. Terezija JANZEKOVIČ
8. Slavica PERNEK
9. Ana ŽURAN
10. Erika VESELIČ
11. Marjan PODGORSEK
12. Martin ZORKO

TOZD KLETARSTVO »SLOV. GORICE«

1. Marija ŠTUMBERGER

TOZD GOSTINSTVO »HALOŠKI BISER«

1. Ana STRELEC
2. Danica VIDOVIČ
3. Silvester ŽITNIK

TOZD MIZARSTVO

1. Ivan GRAJ

DE PODLEHNIK

1. Janko KLINGER

DE OSOJNIK

1. Ago LILIČ

DE PRAGERSKO

1. Anton PLANINSEK

ODŠLI V AVGUSTU 1977:

TOZD GOSTINSTVO »HALOŠKI BISER«

1. Marta FURJAN
2. Pavla KUPLEN
3. Marija VODA
4. Marija DOKL

TOZD GOSTINSTVO »BREG«

1. Josipa ŠIJANEC

DE PODLEHNIK

1. Franc DUH

DE TURNIŠČE

1. Elizabeta MILOSIČ

DE PRAGERSKO

1. Marija TURK

DE SOBETINCI

1. Franc PERNER — umrl

Ugankarski slovarček

AŠANTI = pokrajina v Gani, bogata z zlatom in kakovci

BEGOLI = jugoslovanski filmski igralec (Faruk, »Kako umreti«)

DANAKIL = puščavska in polpuščavska pokrajina v severovzhodnem delu Etiopije

DIDEROT = francoski pisatelj in filozof materialist; s tem, da je izdal »Enciklopedijo«, je postal vodja francoskega prosvetljenega gibanja (Denis, 1713—1784)

DOPA = kraj v severovzhodnem delu Konga ob tromeji s Sudanom in Ugando

HIRAM = livar brona iz Tiro-rosa, ki je izdelal iz medenine niz kulturnih objektov za Salomonovo svetišče v Jeruzalemu

KOBDILJ = vas v sežanski občini, kjer se je leta 1850 rodil Anton Mahnič

LADD = starejši ameriški filmski igralec (Alan, 1913—1964 »Shane«)

PORENTA = slep slovenski pisec besedil in skladatelj zabavne glasbe, telefonist (Dušan, »Moje poti«)

PUSKAS = starejši madžarski nogometaš, ki je igral pri Realu iz Madrida, pozneje pa bil trener v Grčiji (Ferenc, roj. 2. 4. 1927)

RAKEL = precizno brušen, tanek jekleni tiskarski nož za posnemanje barve

REESE = ameriški muzikolog, avtor dveh priročnikov, posvečenih glasbi srednjega veka in renesansi (Gustave, roj. 1899)

TOZD KLETARSTVO

Petek Jože	40.000 din
Kodrič Franc	20.000 din
Kmetec Pavla	20.000 din

TOZD Trgovina

Žvikart Anton	30.000 din

TOZD KMETIJSTVO

DE Podlehnik

Šeruga Silva	30.000 din
Šlehta Vili, Anica	60.000 din

DE Starše

Vegič Agata, Štefan	20.000 din
Mlakar Silva	30.000 din

DE Osojnik

Kumer Alojz	30.000 din
Tajhman Anica	40.000 din

DE Dornava

Kokot Milan	30.000 din

Skupaj dodeljena posojila v spomladanskem roku 1978: 1.045.000,00 din

3. Nekaterim delavcem se odobrijo stroški topliškega zdravljenja v Varaždinskih toplicah, ki se v ta namen krije iz sredstev za zdravstveno preventivo.

			SESTAVIL EDI KLASIN		SLOVEN. SKLADAT. ZABAVNE GLASBE		POPRAVIL JALEC UR		PREŽI- VALKA SIDONIJE		ROZNI KRAJ ANTONA MAHNKA		ALEŠ KERSNIK		MLEČNI JEDELEK		DOPISUJ V "NASO POT"																							
			SLOVITI MADŽAR. NOGO- METAS		P		U		S		K		A		S		KAROL LEVY- NIK																							
			TOVARNA V ORIOVCU LIKERIZ VIŠENJ		O		R		I		O		L		I		K																							
					G		R		A		D		B		O		R																							
DOPISUJ V "NASO POT"			ZRESE- VANJEM KRIZANK SI URIS SPOMIN		LIVAR IZ TIROSA		NOGO- METAS SPRECO		RENE- SANS- AMERIKI MUZIKOS		R		O		I		SIMBOL ZA NATRIJ		BRUSNI KAMEN		MIŠKO KRANJEC		M		K		OGULIN		MORSKA GOSE- NICA		STOPNJA PRIDEV- NIKA		NOVO- ZELAND- SKA PTICA							
VELIKO ZABAVE PRO- RESEVANJE			MAMILLO KRAJ V KONGU						LJUBLJ. PEVEC, ROŠIC		N		I		N		O		PREPE- CENEC BISKVIT		D		V		O		P		E		K									
FRANČ. FILOZOF IN PISA- TEL									PŠE- NIČNI PLOD		K		L		A		S		JUGOSL. FILM IGR. BAGDAD- SKI KAUČ		B		E		G		O		L		I									
ITALIJ. PEVKA BERTI									ANTON JANEŽIČ		A		J		AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC CANTAN						D		D		GOLMAN JASIN VEZNIK		L		A		V									
DON KI- HOTOV OPRODA (SANCHO)			P		A		N		S		A		DOPISUJ V "NASO POT"		ZUSKO MOŠKO IME		PRIPRAVA NA PUŠKI		SENŠNA SEVERNA STRAN		KLANI LA- BURISTICE NESTRANJE ENAKOSTI		L		A		B		U		R		I		S		T		I	
ANTON MELIK			A		M		EDO LUKINIČ		E		L		MASA PRAPRETI NOVE ZE- LANDIJE								A		POKRAJINA V GANI OTTO LUDWIG		Š		A		N		I		DOPISUJ V "NASO POT"							
			ŽABJA ZALEGA KARL MALDEN		M														ŽUŽELKA KI BOLEČE PIČI		O		S		A		SPODNJI DEL POSODE		ELIDA VILER GERMAN- SKI OREL		E		V		ZAPISUJ SI TEŽJE BESEDE					
					K		A												"IVAN LOVRIC		V		RSTA ŠKROPIVA		L		I		N		D		A		N		IVO LOLA		LIDIJA OSTERC	
					M		O														I		DOPISUJ V "NASO POT"		PUŠČAVA V ETIOPIJ		A		N		A		I		L					
			TISKARSKI NOŽ PO- SNEMALNIK		R																L						O		R		A		L		O					

Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju Sekretariata za informacije pri
IS Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1975.